

Giedra,
dieną 56", naktį 35.
Saulė teka 6:21, leidžiasi 4:48.

7c

NAUJIENOS

Midwest Inter-
Library Center
5721 Cottage Grove Ave.

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLV.

Price 7c

Chicago, Ill.

Ketvirtadienis, spalio-October 30 d., 1958 m.

Kaina 7c

256

SOVIETAI DERESIS DEL ATOMINIŲ BANDYMU

B. PASTERNAKO DAKTARAS ŽIVAGO

III

Lara, pamesta su dukterim savo vyro Antipovo-Strelnikovo, kuriam dabar rūpi daug "didesni" dalykai, šnekėdama su daktaru Živago, pastebėjo, kad jis kadaise daug palankiau kalbėdavo apie revoliuciją. Živagas atsakė:

— Viskam yra ribos. Per visą tą laiką buvo galima šį tą tikresnio atsiekti. Bet pasirodė, kad tie, kurie privėdė prie revoliucijos, nieko nežino išskyrus griauti ir jauti, jiems niekas nepatinka, jei tai nėra pasaulinio masto. Tokiems pereinamasis laikotarpis, pasaulių daryrams reiškia galą jiems patiems. Ir žinai, kodėl tie nesibaigia pasirošimai yra tokie nevaisingi? Kadangi jie jokie tvarkytojai, kadangi jie nieko nesugeba. Žmogus gimsta gyventi, o ne ruošti gyventi.

Bejausmiai, kaip akmenys

Raudonarniečių komisaro žmona nekartą bandė prieiti prie vyro, kai jo štabas atsikėlė į Juriatino. Savo vardo ji nesakydavo sargybiniais ir vyro adjutantams, dėlto jos ir neprileidavo. Ji pasakojo Živagui:

— Ir nemanyk, kad kreipimasis į jausmus būtų juos paveikęs. Ar žinai, kad ir jo tėvas Pavelis Antipovas, buvęs politinis tremtinys, senas revoliucionierius, yra visai netoli, sodžiu prie vieškelio, kur jis gyvena kaip tremtinys. Čia yra ir jo draugas Tiverzinas. Abu yra vietinio revoliucinio teismo nariai. Ir gali įsivaizduoti, Paša neaplanke savo tėvos ir nepasakė, kas jis yra. Tėvui atrodė, kai tai savaime suprantama, ir tai nei kiek jo nejaudina. Jie yra iš akmenų tie žmonės; jie nėra žmonės su savo drausme ir principais. Jei ai ir būčiau įrodžiusi, kad esu jo žmona, man nieko gero iš to nebūtų buvę. Kas jiems žmonos šitokiais laikais? Pasaulio revoliucija, universo pertvarkymas — tai kas kita. Bet žmona, dvikojis individas, reiškia nedaugiau, kaip blusa ar utėlė!

Steigiamojo seimo partizanai

Nepertoliausia nuo Juriatino, kur Pažinkos upelis perskiria Kuteinį Posad ir Maly Ermolajį sodžius, laikėsi kovotojai už steigiamąjį seimą, nei bolševikai, nei caristai. Vėlykų šventė sutapo su naujokų atsisveikinimu ir pulkininko Stresės kariuomenės. Jų agitatorius Vladimiras Galuzinas pasakė naujokams tokią kalbą:

— Vietoj šampano aš geriu, mano vyručiai, savo namų samagoną. Ponai naujokai. Prašau dėmesio. Kalvarija prieš jūsų akis yra kelias į mūsų tėvynės apsaugą nuo plėšikų, kurie aptvindė jos laukus brolių krauju. Žmonės džiaugėsi taikios revoliucijos viltim, bet bolševikų partija, parsiėdusi sveitimam kapituliu, išvaikė steigiamąjį seimą, didžiausią žmonių viltį, pavartodama durtuvus, ir dabar bejėgių žmonių kraują teka upėmis.

Jam bekalbant kas tai išsprogdino naujokų priėmimo punktą, iš kur pasileido pusuogiū tiki krami naujokai. Pulkininkas Stresė pasisukė kakozus ir pasileido gaudyti dezertyrų.

Miško brolijos daktaras

Daktarui Živagui įėjant nuo Laros Juriatine namo į Varyki-

no kaimą, jam pastojų kelią bolševikų partizanai iš Miško Brolijos, kurios vadovas buvo Živago šeimininko Mikulitsyno sūnus Liberijus.

Jam paaiškino, kad jis turi užimti kritusio gydytojo vietą. Išpėjo nebėgti. Keletą kartų bandė, bet nepasisekė. Vienišas ir susikrimtes Liberijus, "Miškininkas", apgyvendino Živagą savo palapinėje, ir savo kalbomis per ištisas naktis apie revoliuciją išvesdavo daktarą iš kantrybės. Jo šeima apie dingimą nieko nesužinojo ir jo daugiau nebematė savo gyvenime.

Mušyje su baltaisiais (kolčakininkais) Daktaras Živagas kartą stebėjo priartėjusius kovotojus, daugiausia jaunus vyrus, studentus, gimnazistus iš veido taip jam giminingus, lyg kur tai matytus. Jis netyčia viena baltagvardietį sužeidė, bet užvilko kritusio miškų partizano uniformą ir pradėjo gydyti kaip saviškį. Seriozų Rancevič tik per plauką išliko gyvas. Kulka pataikė į motinos talismaną, užkabintą jaunajam kovotui ant kaklo. Pasternakas sakė:

— Tai buvo laikai, kada žvėriškumas klestėjo. Belaisviai nepasiekdavo gyvi stovyklų, sužeistas priešas būdavo subodomas lauke.

Kalbantis su Liberijumi jo palapinėje vieną naktį Živagas įsileidė į ilgesnį pašnekesį apie revoliuciją. Jis pasakė:

— Socialinio pagerinimo idėja kaip aš suprantu man nesukėlė entuziazmo nuo spalio revoliucijos. Ji yra taip toli nuo pritaikymo gyvenime, ir vien tolesnės kalbos apie tai kainuoja tokias jūras kraujo, kad aš nebesu tikras, jog tikslas pateisintų priemonės. Ir galiausiai — kai aš girdžiu žmones kalbant apie gyvenimo perkūrimą, aš nebegaliu susivaldyti ir puolau į desperaciją.

— Aš sutinku, kad jūs esate Rusijos išlaisvintojai, tos šviesos, be kurių viskas pražūtų, ir kartu jūs mano akys nieko neverti, jūs man nepatinka, ir galite eiti po vėliu... Žmonės, kuriuos jūs garbinatė, už miršo vieną priežodį: tu gali įvesti arklių į vandenį, bet negali priversti jį gerti... Išėina, lyg aš turėčiau dėkoti, kad mane laikote nelaisvėje, kad mane išlaisvinote nuo žmonos, sūnaus, mano namų, mano darbo, visko, kas man brangu ir kas man daro gyvenimą vertą gyventi!

Vienas senas plėšikas, pavyzdingas bolševikas, vardu Pamfil Palych ėmė kraustyti iš proto. Jam ėmė vaidintis, kad jo žmona ir vaikai susilauks tokio pat likimo, kokio susilaukė jo aukos. Pasternakas pastebė:

— Tomis ankstyvomis dienomis žmonės kaip Pamfil Palych, kuriems nereikėjo padaršimo neįteiktų inteligentų, karininkų ir aristokratų laukiniška neapykantą, buvo entuziastiškų karių inteligentų laikomi retu radiniu ir didžiai vertinami. Jų nežmoniškumas atrodė nuostabi klasiu susipratimu, jų barbariškumas — proletariško tvirtumo pavyzdžiu ir revoliuciniu instinktu. Tokiomis sąlygomis Pamfil įgijo savo garą ir buvo partizanų viršininkų bei partijos vadų aukštai vertinamas.

Naujai išrinktasis popiežius Jonas XXIII laimi laisvą susirinkusią minią šv. Petro aikštėje. Su popiežium šv. Petro bazilikos balkone stovi kardinolas Tisserant (kairėje) ir kard. Aloisi-Masella (dešinėje, centre).

POPIEŽIUS RAGINA NUSIGINKLUOTI Pasternak 'atsisakė' Stockholmo premijos

JONAS XXIII LIEPIA "KARDUS SULIETI Į PLŪGUS"

ROMA. — Naujasis popiežius Jonas XXIII pirmojo savo kalboje kreipėsi į viso pasaulio valdžias ir kvietė į darbą už laisvą taiką ir paversti naikinimo ginklus į pažangos įrankius. Tai esąs pats svarbiausias uždavinys, kuris yra daugiausiai susijęs su visos žmonijos gerove.

"Leiskit nukreipti mūsų atsisakymą", pasakė popiežius, "į visų tautų vadus, kurių rankose yra atskirų žmonių likimas, gerovė ir viltys". Ko jie prašo, ko malda? Ne naujų baisių ginklų, bet taikos, teisybės, ramybės ir sandaros".

Popiežiaus karūnavimas atkeltas į ateinančią antradienį, lapkričio 4 dieną, ne už 2 savaitę, kaip buvo skelbta.

Liaudies žmogus

Popiežius, kuriam kitą mėnesį sueis 77 metai, yra kilęs iš vargingos šeimos šiaurinėje Italijoje. Po ilgų metų darbo kaip laukų darbininkas, jo tėvas vėliau įsigijo nedidelį ūkį. Šeimoy buvo 13 vaikų. Trys broliai ir dvi seserys tebėra gyvi ir vis tame pačiame neturtingų valstiečių luome.

"Nepolitikuoja" popiežius

Sunku suderinti komentatorių aiškinimus, kad kardinolai šį kartą nutarę išrinkti nepolitinių popiežių, kai išrinktasis laikomas gambiausiu diplomatu, kuriuo jis išbuvo (Vatikano nuncijum) įvairiose valstybėse 27 metus.

Pačius didžiausius diplomatinis laimėjimus jis parodęs pokarinę Prancūziją, kai reikėjo atstatyti pašlijusius santykius tarp Paryžiaus ir Vatikano už Vichy vyriausybės pripažinimą. Vichy valdžios galvą marš. Petainą teismas nuteisė mirties bausme. De Gaulle paskui bausmę pakeitė į kalėjimą iki gyvos galvos.

Vatikano-Prancūzijos sugyvenimo labai nuncijus nevenėg priklaupti prieš prezidentą socialistų Auriol, kad jis senu papročiu uždėtų jam kardinolą mažąjį kepurę 1953 m. Exprezidentas Auriol, gen De Gaulle priklausantis prie jo geriausių draugų.

— Paskutiniai britų paraštininiai (3,000 vyrų) apleidė Jordaniją ir paliko karalių Husseiną vėl pavojingam likimui.

Vėliausios žinios

— Dūlės aštriai pasisakė prieš Sovietų Sąjungą, savo "kultūrinio bendradarbiavimo" sutarties partnerį už Boriso Pasternako persekiojimą. Draudimas priimti Nobelio premiją rodo, kad Sovietai vis dar neleidžia žmonėms ir laisvai mintyti, pasakė valstybės sekretorius.

— Valstybės departamentas patvirtino, kad Jugoslavija užsiprašė \$100 mil. paskolos, kad galėtų atlikti tas statybas, kurias žadėjo finansuoti Chruščiovas.

— Tautinė Kinija paskelbė, kad ji yra pasiryžusi visomis jėgomis išlaikyti salas Kinijos pakraščiuose.

— De Gaulle posėdyje su savo ministerių kabinetu ir svarstė nuolaidas derybose su Alžerijos sukilimo vadais. Atrodo, kad De Gaulle sutiks derėtis kurio nors neutraliojo šalį, nebūtinai Paryžių.

— Iš lėktuvo, išskridusio iš Chicago į New Yorką, dingo aukso krovynys, vertas \$24,000.

7 metų plėšikas peršovė moterį

Vaikai nebejuokauja, jie šaudo ENGLEWOOD, Colo. — Mrs. Shirley Orlofsky, 32 metų, tik nusijuokė, kai gatvę ją pasitiko 7 metų berniukas, atkišo revolverį ir paliepė numesti pinigą.

Berniukas nejuokavo, jo rankoj buvo ne žaislas, bet tėvo revolveris. Jis paleido šūvį, moteris įsivirduolavo ir namus. o jaunas kovbojis išsigandęs pabėgo. Su motina buvo ir jos 11 metų sūnus Stephen.

Serifas Foster pasiuntė 25 policininkus padėti 24 Englewood policininkams surasti jauniausiąjį plėšiką ir rado parbėgusį namo.

Moteris nugabenta į ligoninę. Pavojus jos gyvybei negresia.

Bet fizikos laureatai atvažiuos

MASKVA. — Boris Pasternak pranešė, kad jis yra priverstas atsisakyti Nobelio premijos, gautos, už romaną Daktaras Živagas ir aplamai už jo ilgų metų kūrybą kaip rašytojo, poeto ir vertėjo.

Gavęs žinią apie Nobelio premijos laimėjimą, Pasternak pasiuntė džiaugsmingą ir dėkingą telegramą Švedų Akademijos sekretoriui Anders Osterlingui.

Dvi skirtingos telegramos

Trečiadienį Boris Pasternak prisiuntė Švedų Akademijos sekretoriui Dr. Anders Osterlingui telegramą su atsisakymu ir paaiškinimu priimti Nobelio premiją.

Pasternak atsisakymą paaiškino šitaip "kadangi visuomenė, kurioje aš gyvenu, yra nuomonės, kad aš pasakyčiau "aiū", už premiją, kurios aš neužtarnavau. Nelaikykite mano savanorišką atsisakymą kokiu nors bloga valia".

Pereito šeštadienio telegramoj, gavus žinio apie Nobelio premijos paskyrimą, Pasternak telegrafavo Osterlingui: "Nepaprastai dėkingas, sujaudintas, didžiulioji, nustebe, sumišęs".

Išmetus Pasternaką iš Sovietų rašytojų draugijos, jis buvo diena vėliau pašalintas ir iš Sovietų vertėjų organizacijos.

Jo namas Peredelkino kaime, 15 mylių nuo Maskvos, apstatytas sargyba. Nebeleidžia nei korespondentų, nei kitų žmonių. Valdžia aiškina kad jam gresia pavojus nuo patriotinių piliečių už bolševikų revoliucijos sukri tikavimą. Tikrenybėj tai reiškia, kad jis yra namų arešte.

Patenkinti fizikos premija

Apie Nobelio premijos už fiziką paskyrimą trims Sovietų mokslininkams, Sovietų spauda paskelbė tą pačią dieną, antradienį, ir davė suprasti, kad visi trys—Dr. Pavel Čerkevov, prof. Ilja Frank ir akademikas Igor Tamm — atvažiuos į Stockholmą atsiimti premiją.

1956 m. Sovietų mokslininkas Nikolai Semenov laimėjo chemijos premiją pusiau su anglų chemiku Sir Cyril Hinshelwood.

JAV, ANGLŲ IR SSSR DELEGACIJOS SUVAŽIAVO Į ŠVEICARIJĄ TARTIS

JEI KREMLIUS SPROGDINS IR TOLIAU BOMBAS, TĄ PATĮ DARYS IR ABI VAKARŲ DIDŽIOSIOS ŠALYS

GENEVA. — JAV delegacija, vadovaujama ambasadoriaus James Wadsworth, trečiadienį atvyko iš Washingtono ir jau rado Sovietų atstovus, nors ir nebuvo tikra, kad jie į konferenciją atvažiuos.

Reikalauja pašalinti Vengriją iš J. Tautų

Sąjūdį remia abiejų partijų aukštieji vadai, kandidatai

NEW YORKAS. — Pereitą pirmadienį užvestas stiprus sąjūdis už komunistinės Vengrijos pašalinimą iš Jungtinių Tautų.

Sąjūdį parėmė demokratų ir respublikonų partijų aukštieji vadai, buvęs prezidentas Hooveris, Adlai Stevenson, gub. Hariman, kandidatas į gubernatorių Rockefeller ir kiti.

Sąjūdį organizuoja Emergency Committee for U. N. Action on Hungary su būstine Vanderbilt viešbuty kartu su American Friends of the Captive Nations, kurios raštinė yra 510 Madison ave. Komiteto pirmininkas Angier Biddle Duke sako, kad visuomenės nusistatymas Amerikoje ir kitose laisvose šalyse pilnai pritaria, kad JT imtųsi kokių nors žygių Vengrijos reikalu.

12 angliakasių gyvi nuo ketvirtadienio

Jie bus išgelbėti

SPRINGHILL, Nova Scotia. — Praėjus 6 dienoms nuo baisios nelaimės anglių kasykloje, didvyriškos gelbėjimo komandos užtiklo 13,000 pėdų gelmė už 60 pėdų storumo sienos 12 gyvų angliakasių iš 93 užgriautų.

Šį trečiadienį jie prakalė per sieną vamzdį, kad galėtų paduoti maistą. Per dieną ir naktį jie prakals tokią skylę, pro kuria galės pralisti ir žmonės.

Pasigailėjimas ir Vakarų įstatymai

Išgelbėjo iš audros 7 bėglius, bet neturi kur jų dėti

BRINDIZI, Italija. — Amerikos prekinio laivo kapitonas vargu begelbės žmones iš audros, nes už tokį pasigailėjimo veiksmą jis susilaukė tik bėdų ir nemalonumų.

Pereitą šeštadienį tanklaivis "Valley Forge" užtiklo besikamuojančius Adrijos jūroje 6 jūgoslavus ir vieną moterį. Jie bėgo irkliniu laiveliu į Italiją. Kapitonas Stefan Kalagaras dėl atsargumo patelegrafavo į kompanijos kontorą New Yorke ir gavo leidimą paimti į laivą bėglius.

Kai atplaukė į Italiją, valdžią uždraudė iškelti išgelbėtus pabėgėlius ir krantą. Kol biurokratų aiškina įstatymus, laivas stovi uoste, kas kainuoja \$2,000 per dieną. Kapitonas kreipėsi ir į JAV ambasadą Romoje, prašydamas leidimą paimti pabėgėlius į Ameriką. Bet ir iš čia atėjo neigiamas atsakymas.

Laivo savininkas Joseph So-

Po to kai Amerika-Anglija konferenciją svarstyti laikiną susitarė su Sovietais suaukšti atominių bombų bandymų uždraudimą, Kremliaus valdžia paaiškino, kad ji tęs ir po spalio 31 dienos atominius bandymus, jei Vakarų atominės šalys nesutiks su jų reikalavimu šaukti užsienio reikalų ministerių konferenciją, kurioje būtų svarstomas bandymų uždraudimas visiems laikams.

Amerika ir Anglija pasiūlė pirmą sustabdyti bandymus vieniems metams, pradedant nuo spalio 31 d.

Derybų nuotaikos nepalankios

Sovietų delegacijos pasirodymas Genevoje dar nereškia, kad jų šalis nuo spalio 31 d. tikrai nebandys bombų.

Atrodo, kad bomboms sproginėjant ir toliau ir teršiant atmosferą radioaktyviais krituliais, šios trys šalys karštai ginčysis be jokių didesnių galimybių susitarti.

AEC pirmininkas John MacCone priminė, kad Amerika tęs ir po minėtos datos atominių bombų sprogdinimus, jei jų sustabdydys Sovietai. Atominių Energijos Komisijos pirmininkas be to užmetė Sovietams, kad jų šnipai vagia Amerikos paslaptis. Pirmininkas prileido ir tokią galimybę, kad šnipų gali būti ir Atominių Energijos Komisijoje.

Tik šnipų dėka Sovietai gado visiška tiksliai pasakyti, kad šią vasarą JAV išbandė 32 branduolinius ginklus Pacifike — erdvėje ir po vandeniu. Amerika visų bandymų neskelbė, buvo paskelbusi tik 16 sprogdinimų.

Nuteisė seržantą už kareivių kankinimą

FORT JACKSON, S. C. — Armijos teismas nubaudė vėl vieną seržantą už brutalių elgesį su kareiviais. Jį pažemino laipsniu ir priteisė \$500 baudos.

Vienam kareiviui seržantas Charles Moman, 28 m., iš Empire, Ala., užmovė kilpą ant kaklo ir nudavė, kad ruošiasi kurti, kitam liepė šaukti vulgarius žodžius, trečiam liepė kišti galvą į pamazgų kubilą ir t. t.

Pereitą savaitę nuteisė tu pačių kareivių seržantą George Sovie, 30 m., iš Ogdenburg, N. Y., \$450 ir pažemino vienu laipsniu už panašius žiaurumus.

Jis priverstė naują suvalgyti popierinį dolerį.

Kitą savaitę pradės teisti leit. Gerald Wheatley, 24 metų, iš Bridgeton, N. J., už kurtymą seržantų prie tokių žiaurumų.

meck paprašė pasaulinę bažnyčių tarybą, kad ji padėtų "atsikratyti" pabėgėliais. Bet ir Tarybai pastoja kelią "humanistikieji" Vakarų pasaulio įstatymai.

Pagerbtuvės

Gyvenimo šunkeliai. Marijos A. Mokydoje X.25 Bostono Lietuvių Dramos Sambūris suteikė mums kelias malonias valandas, meistriškai suvaidindamas latvio V. Karklinio (Karklin) modernią dramą — Raudonas vynas. Jos veiksmas primena lygų ežero bangavimą. Atrodo, kad jos branduolys yra atskirų veikėjų valios bandymai — dilemų narpliojimai ir sprendimai. Tik subrendęs teatras gali šitokias dramas vaidinti.

Jos įžanga užvaldė auditorijos dėmesį. Išmintingasis tarnas Džozefas išmintingai pasipirša vėjo dūklai tarnaitėi Anetai ir žada būti idealus vyras. Ji kietai laikosi. Tarp šios poros užsimezguos drama išryškina toliau sekančių kitų trijų asmenų tragikomedijs.

Paraina jauna ponė Karina su jaunu svečiu Hariu Elenso. Tarno tyli poza sako: "Ne prieš gera čia jauni svečiai pradeda lankytis".

H. Kačinskui teko sukurti ne-sveiką ir senstėjusį vyrą Alaną Kevedišą, kuris savo prityrimu turi pagaliau nugalėti savo jaunąjį varžovą. Galima klausyti, ar ne per gerai Kačinskas vaidina.

R. Norvalšaitė solidžiai, nors ne taip rafinuotai, suvaidino jauną sveiką moterį.

Tur būt, nedėkingiausia rolė teko A. Škėmai. Sukurk nevisai nustumusio jauno vilkioto tipą, plepėtį mylimajai tokias fantazijas, kuriomis mes netikime, laviruok tarp garbės jausmo ir meilės aistros — tai reikia daug šalto kraujo. Jis išvežė sau skirtą krovinį laiminai.

Visos penkeriukės vaidinimo suilėjo į darnią visumą.

Pogrindžio taktika. Šitame amžiuje lietuviams, vengrams ir kitoms pavergtoms tautoms yra lemta gėlbėti savo egzistencijos likučius, pogrindyje veikiant ir laukiant progos užimti atviras pozicijas.

Tas pat dramos vienetas draug su vietinėmis meno pajėgomis, X.26 toje pat vietoje suvaidindamas "Vinčą Kudirką", pradėjo jubilieato pagerbtuvių eilę. Pripažįstant šio darbo aukštą kokybę, teka kai kuriais jo gabalais nusivilti.

Iš biografines medžiagos žinome, kad dr. V. Kudirkos tėvas Motiejus buvo įtakingas kaimietis — "kaimo karalius". Tai buvo kaimietis, atsigimusių ir aktorių ansamblių davė, kaip

senosios Lietuvos valdovus, t. pas. Iš jo V. K. buvo išsivinęs dialektikos gabumus ir aristokratišką manierų pagrandą. Tačiau scenoje tėvas parodytas, kaip kapsų kaimo storievis. Sūnų 1895 m. iš Kalvarijos kėlėjomis parsivežti, jam suruošti sambūvį su dr. Chlebinsku ir kitu ponu, ir, sambūviui nepasisekus, barti jį, lyg savo berną, nepirtinka kaimo karaliui. Jis negalėjo nematyti savo kaimynuose augančią pagarbą jo sūnui. Tad būtų visai natūralu, jei autoriai būtų įspraudę į tėvo lūpas atsargų prašymą, kad sūnau veikla neįstumtų kaimą į lenkmečio (1863 m. sukilimo) atkritimą. Tėvas anaipol nebuvęs bailus, o buvo tik išmintingai atsargus.

Kitas nesupratimas, tai teroro veiksmų įpinimas į fabulą. Kudirkai pritariant, Bevardis nušautas žandarų kapitona V. Rylosueva. Pirmiausia šis epizodas yra anachronizmas. Rylosujevo (tikriaus, Judos Izvergovičiaus Podleckojaus) modelis, žandarų rotmistras Vonsiačkis tik 1905 m. ar kiek vėliau nušautas vieno P. P. S. (lenkų socialistų) nario (žr. dr. K. Griniaus Atsiminimus ir mintis, p. 234). Kudirkai gyvenant, Lietuvoje teroro veiksmų nebūvo praktikuojami.

Savo rašinyje "Dokumentas" ("Varpo" 1-4 Nr. Nr., 1899 arba rinkinio t. III p. 86-87) V. K. įrodinėja, kad rusų valdžia be pagrindo kėlė "Plejados" (lietuvių draugijos "Sietyno") bylą, ir taria: "...Jeigu tik nebūtų buvę to klausimo apie litaras (raides — J. K.), tai lietuviška tauta ramiausia iš visų Maskolijos tautų". Šitai prieš savo mirtį rašė subrendęs pogrindžio veikėjas Kudirka. Jis galvojo, kad pirmiausia reikia planingai ir taupant energiją siekti spaudos atgavimo. Jis įvertino, kad dar nelankas buvo "užimti atviras pozicijas". Tad aišku, kad Kudirka tramdė savo bičiulių aistras ir neleido jiems imtis teroro ar šiaip išsišokti.

Pageidautina, kad menininkai, pagerbdami Kudirką, nepuostų jo svetimomis plunksnomis ir nerodytų jo tėvo, lyg senio — besmegenio. Šituo atveju nėra mums reikalo baidytis realizmo.

Nugirsta smulkių tarmės nukrypimų. Kai kurie vaidintojai, patos ar kita kō pagauti, slaviškai pratęsia arba suminkština balsius: likymas, gyvūmas, stėbuklas ir pan.

Bostono svečių sustiprintas buvo kaimietis, atsigimusių ir aktorių ansamblių davė, kaip

galėjo, iš to, kas galima duoti. Auditorija šiltai įvertino jų pastangas. H. Kačinskis ir kiti scenos tūzai įtikinamai suvaidino "Kudirkos" personažus. J. Kaunas

Chicago Lietuvių Tarybos konferencijos rezoliucijos

Pereitą sekmadienį, spalio 26 d. Lietuvių Auditorijoje įvykusioje Chicago Lietuvių Tarybos konferencijoje buvo priimtos trys rezoliucijos, būtent:

1) ALTO Vykdomajam Komitetui ir Tarybai, sveikinant ir linkint "ir toliau nenuilstamai ir budriai stovėti Lietuvos išlaisvinimo sąjūdoje iš okupantų jungo";

2) Visuomenei, organizacijoms ir jaunimui, vertinant jų "veiklą" ir pasiryžimą kovoje už lietuvių išlaiskimą bei už pavergtos mūsų tėvynės laisvės atstatymą" ir kviečiant "tolimesnėje ateityje dar intensyviau įsijungti į darbą ir kovą už mūsų pačių gyviusius reikalus", be to siūlant "apsidėti bent minimaliniu pastoviu mėnesiniu ar metiniu mokesčiu Lietuvos reikalams iki jų išlaisvinta", ir

3) Spaudos ir radijo informacijų reikalui, dėkiant "visų laikraščių redakcijoms ir radijo valandėlių vadovybėms už jų nepertraukiamą pagalbą kovoje už laisvės atstatymą, mūsų pavergtai tėvynei", kreipiant dėmesį, "kad duodamos informacijos iš pavergtos tėvynės būtų labai kruopščiai patikrintos" ir kad "teikiant informaciją iš mūsų vidaus gyvenimo organizacijų veikloje, vengti užgaulinčių išsireiškimų bei žodžių" ir t. t.

Uteniškų veikla

Utenos draugiško klubo parengimas įvyksta lapkričio 8 d. Vengliausko svetainėje, 4500 So. Talman ave. Klubas pasiūlymų: gabios komisijos narės Bernice Žengulė ir Nellie Wilcopuikiai darbuojasi, kad klubo parengimas būtų vienas iš puikiausių. Reikia pilnai tikėti, kad joms tai puikiausiai pavyks.

Bus geras buffetas su valgiais ir gėrimais, bus šokiai prie geros muzikos ir Mainierių choras, Onos Tilvikienės vadovaujamas, atliks dainų programą. Nors mainierių choristai yra jau gerokai pagyvenę ir visi daugiau kaip pusamžiai, bet turi gerus balsus ir gražiai sudainuoja lietuviškas liaudies dainas. Rodos žavėte žavėja žmogaus sielą ir jausmus, tartum atsirastum Lietuvoje savųjų tarpe.

Visi apsiėmusieji pasidaryti, prašomi būti laiku. Darys atsidarys 6 valandą vakaro. Rengimo Komisija

Nauji savininkai — nauji biznieri

P. p. Ylai pardavė savo namus su tavernos bizniu 3129 So. Halsted st. žinioms bridgeportiečiams Bruno ir Anna Rentauskams. Nuo š. m. lapkričio mėn. I d. tavernos biznį tenai atsidaro dvi partnerės: Anna Rentauskienė ir Anastazija Stankevičienė. Gero pasisekimo biznyje naujoms savininkėms! P. p. Ylai, išlaikę tą biznį 8 metus, nori pailsėti.

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitu laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrįstą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai-anglišką žodyną. Kaina — \$14.00. Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiusite \$14.00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJENOS.
1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Illinois

2 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— THURSDAY, OCTOBER 30, 1958

Siūloma perrinkti Dan Ryan į Apskr. Tarybos prezidentus

Dan Ryan, demokratų pakartotinai pasiūlytas kandidatų į apskrities komisinių tarybos prezidentus š. m. lapkričio 4 d. rinkimuose, pradėjo, kaip paprastai, savo energingą kampaniją dėl to posto.

Iš tikrųjų, per 35 metus Chicago politinių kovų veteranas yra žinomas savo plačia airiška šypsena, sugebėjimu kalbėti ir neišsenkiančia energija.

Ryan, pirmą kartą 1954 m. laimėjęs tarybos prezidento vietą, nėra svetimas apskrities rūmuose.

Savo karjeros bėgyje Ryan, kuris taip pat nori būti perrinktas Chicago komisinių tarybos prezidentu, yra įvykdęs daug patobulinimų ir reformų apskrityje, bet niekas neišaukštino jo taip, kaip 10 metų pirmininkavimas galingame tarybos finansų komitete.

Dirbdamas šioje srityje, Ryan susilaukė net daugelio priešininkų republikonų pagyrimo, kurie pažymėjo, jog jo apskrities fondų administravimas buvo "atsargus, garbingas, visiškai nuoseklus ir be skandalo".

Ryan taip pat žinomas kaip daugelio naujų apskrities planų praplėtimo vykdytojas ir kovotojas dėl visos Chicago srities apvalymo nuo atmatų ir

šiukšlių miškuose, piknikų vietose, paplėtėse, gatvėse ir alejose.

Ryan su savo žmona Ruby gyvena 1320 N. State Parkway. Juodu turi sūnų Dan, 31 metų amžiaus.

Jauras meškeriotojas

pagavo didžiausią žuvį

Stanley Sakalis iš 4618 S. Richmond ave. rašo, kad jo sūnus Roger Sakalis, 13 metų amžiaus, Wisconsin upėje prie Rhinelanderio pagavo dvi didelės lydekas.

"Pereitą rugpiūčio mėnesį jis keturių dienų laikotarpyje Wisconsin upėje prie Rhinelanderio pagavo dvi lydekas (muskies). Rugs. 12 d. jis ištraukė 36 colių didumo 10½ svary žuvį, o rugs. 15 d. 45 colių didumo 24½ svary. Abidvi žuvys pagautos "spiningu". Robertas naudojo pusės uncijos geltoną Abu. Mes buvome apsigyvenę kabinėje Rivers Edge".

Beje, Robertas pagavo savo žuvį tebebūdamas 12 metų amžiaus. Savo 13 metų sukaktuvės jis atšventė pereitą mėnesį", rašo tėvas.

Kiek sugeriamė dulkių?

Illinois Technologijos Institutas apskaičiavo, kad per rugsėjo mėnesį Chicagoje dulkių iškrito "tik normalus kiekis", būtent po 39.7 tonas kiekvienai ketvirtačiai myliai, kai per rugpiūčio mėnesį dulkių kiekis buvo 80.1 tonų vienai ketv. myliai. Pernai rugsėjo mėnesio dulkių kiekis buvo 36 tonos vienai myliai.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Lietuviškos Teatrališkos Draugystės "Rūtos" Nr. 1 mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 2 dieną, 12:30 val. popiet, Venegiausko svet., 4500 So. Talman Ave. Nepamirškite atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų. Bus renkami darbininkai ateinančiam balui. — F. Opulskas, rašt.

MARIJA FETINGIENĖ

(PAGAL TĖVUS BORCHERTIKĖ)

gyv. 7202 S. Fairfield Ave. Namų tel.: WA 5-0071.

Mirė 1958 m. spalio 29 d., 10 val. ryto po labai sunkios ligos, sulaukusi 72 metų amžiaus: Gimusi Lietuvoje, Dainių kaime, Jurbarko parap., gyvenusi Tubinėje, Šilalės valsė.

Paliko nuliūdę: vyras Robert Fetting, 4 sūnūs: Otonas, Jonas, Julius ir Evaldas su šeimomis; 2 broliai: Jurgis ir Endrius Borchertai, 8 anūkai ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas Kruse koplyčioje, 2130 W. 21st St. BUDETUVĖS ĮVYKSTA PENKTAD., SPALIO 31 D., 8:00 VAL. VAK. TEVIKĖS EVANGELIKŲ LIUTERONŲ BAZNYČIOJE, 6641 SO. TROY STREET.

Šeštadienį, lapkričio 1 dieną, 1:00 val. po pietų bus lydimas iš tos pačios bažnyčios ir laidojama Bethania kapinėse.

Visi a. a. Marijos Fetingienės giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę liela:

Vyras, Sūnūs, Broliai ir kiti Giminės.

Laidotuvių direktorius Kruse. Tel.: Virginia 7-7758.

Aštuonių Metų Mirties Sukaktis

JURGIS A. NEKROSH

Gyveno 8046 So. Artesian Ave., Chicago, Ill.

Mirė 1950 metų spalio mėn. 30 dieną, 7 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimė Karužiškių kaime, Panevėžio aps.

Amerikoj išgyveno 47 m.

Paliko nuliūdę: žmona Gertruda, pagal tėvus Dauksaitė; du sūnūs: Al, jo žmona Maureen ir Floyd, jo žmona Lorraine; duklė Vera ir jos vyras Richard B. Martin; 3 anūkai, brolio sūnus Julius Nekrosh, jo žmona Tina, gyvena Kanadoje; dvi seserys Lietuvoje: Julė ir Ona ir brolio vaikai; daug tolimesnių giminų.

Mūsų mylimas vyras ir tėvelis, mums yra labai skaudi ir graudinga ta diena, kada Tu prasišalinai iš mūsų tarpo. Mes Tavęs neužmiršim, kol gyvi būsim. Nuliūdę.

Žmona, Sūnūs, Duklė ir Giminės.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Gėlės Mylimiems, Vestuvoms, Banketams, Laidotuviams, Papuošimams.

URBA Gelininkas
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LOVEIKIS Telegrama Viena, Pasaulio, Dailis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvoms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. Yards 7-7308

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandose Gražiausios Gėlės ir Vainikai, Antkapio papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

JOIN SKYWATCH
CALL CIVIL DEFENSE

Gaminame skanius lietuviškus pietus ir užkandžius laidotuviams, vardadieniams, sukaktims ir kitoms progoms prieinamomis kainomis.
ERDVI PATALPA.
SOPHIE SKREBIS
8258 So. Kean Ave. Terminal 9-9595

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440

Mūsų radio programos sekmadieniais 9:15 ryto iš WOPA, 1490 kil.
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
6812 So. Western Avenue
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
Koplyčios visose miesto dalyse.

NARIAI
Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 WEST 46th STREET Phone: YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

ALFRED VANCE
1424 So. 50th Ave., Cicero
Phones: OLYmpic 2-5245 — TOWnhall 3-0667

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

NEPAPRASTAS IŠPARDAVIMAS. DIDELES NUOLAI DOS
Ivairiausios rūšies pečių. Kas turi gazo leidimą, tam mes geromis sąlygomis parduosime UNIVERSAL, SIEGLER, MOORE arba kitos geros gamybos gerą pečių. Pirkite dabar ir apsirūpinkit visai žiemai.
Juo \$86.00 ir aukščiau.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEeley 3-4711
Sėkmadieniais atdara nuo 11:00 iki 4:30 po pietų

PADEKIME ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR SIBIRE!
Jau laikas pasiūsti Jūsų atneštus ar paštui mums prisiųstus KALĖDINIUS SIUNTINIUS. Kviečiame nors kartą atsilankyti į daugelį žinomą lietuvišką įstaigą ir įsitikinti, jog mes tikrai turime didžiausią pasirinkimą įvairiausių medžiagų, moteriškų ir vyriškų baltinių, skarelų, megztukų, deimantinių reštukų, plaukams kirpti mašinelių, odos ir labiausiai SSSR pageidaujamų prekių žemiausiomis kainomis.
Galite ir užsakyti iš katalogų angliskas medžiagas, avalynę, vaistus, akordeonus, siuvasmas mašinas, maistą ir t. t. Pav.: pusvilnė skirtųjų spalvų medž. 5 siutams 17% var. \$52.00, i Sibira \$53.20 Rayon skirtųjų spalvų medžiaga 6 siutams 21 yrdas \$57.00, i Sibira \$58.80
20 svarų taukų \$21.30, i Sibira \$22.50
20 svarų ryžių \$18.74, i Sibira \$14.94
30 svarų cukraus \$16.00, i Sibira \$18.10
18 svarų kietės taukų, 10 sv. miltų, 5 sv. cukraus, 4 sv. monų kruopų ir 2 sv. ryžių \$28.50, i Sibira \$31.10

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 West 26th Street, Chicago 23, Ill., USA.
Tel.: CRawford 7-2126

M. ŠILEIKIO KŪRINIŲ PARODA

M. ŠILEIKIS

VIENUOLIS

Per daugelį metų Naujųjų skaitytajai turėjo malonumo skaityti dailininko Miko Šileikio vedamą Meno Skyrių. Šiame skyriuje tilpo ne tik apžvalga įvairių dailės parodų, bet daug gražios ir kiekvienam naudingos žinoti informacijos apie meną, jo kūrėjus, etc. Vėsdamas šį skyrių Mikas Šileikis atliko tikrai vertingą darbą, kurį kiekvienas kultūringas skaitytojas brangina.

Be visų kitų savo kilnių darbų dailininkas Šileikis yra sukūręs daugybę įvairių paveikslų. Jo kūryba buvo nekartą išstatyta kitataučių meno parodose, ir jo talentas autoritetingų asmenų pripažintas. Jo paveikslai yra paplitę po visą Ameriką ir Kanadą.

Šiomis dienomis Mikas Šileikis minėjo savo gimtadienio 65 metų sukaktį. Jis susilaukė daug sveikinimų iš savo kolegų ir draugų. Visi jam linkėjo sveikiau ir ilgiau metų. Svarbiausia, linkėjo jam dabar, tu-

rint truputį laisvesnio laiko, daugiau pašvęsti kūrybai, kuri yra taip arti jo širdies.

Labai gražu, kad šia proga L. A. Menininkų Klubas rengia dailininko Miko Šileikio apžvalginę meno kūrybų parodą, kurią bus išstatyta 52 darbai. Paroda atsidarys lapkričio 1 d., 6:00 valandą vakaro Čiurlonio Galerijoje, 5620 South Claremont Avenue, Chicagoje. Paroda baigsis lapkričio 9 d.

Publika maloniai kviečiama dalyvauti parodos atidaryme ir lankyti ją kada galima, iki lapkričio 9 d.

Parodykime dailininkui Šileikiui, kad mes įvertinam jo gražias pastangas ir įnašą į mūsų kultūros pasaulį, ir kartu pasigėrėkime jo kūriniais, kuriuose atspindi jo švelni siela.

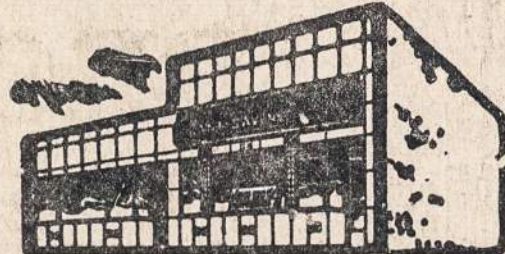
Nora Gugienė

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIEJOSE"

Visuomet mokėjome aukštus dividendus

DABAR JUOS DAR
PADIDINOME

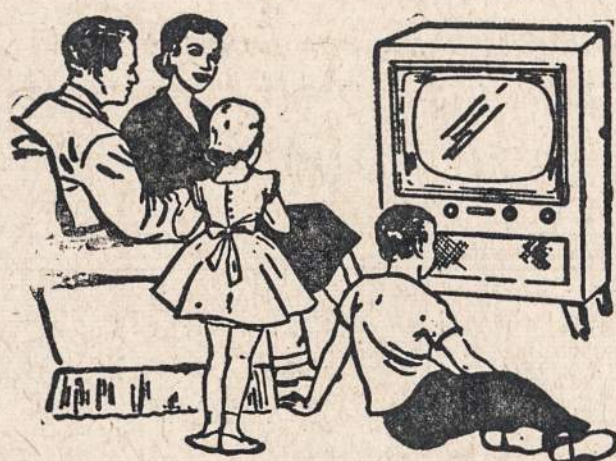
1 1/2%

TAUPYTOJAMS TEIKIAME ĮVARIUS PATARNAVIMUS VELTUI.
Kešiuojame čekius. Perkam ir pardavim valstybės bonus.
VISOS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083

R. PIETKIEWICZ, prez. E. R. PIETKIEWICZ, sek. ir adv.
Darbo valandos: pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9 iki 5 val. vak.; antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 5; trečiadienį, šeštadienį ir sekmadienį nuo 9 iki vidurdienio.

Taupykite savo šeimos saugumui

Mūsų apdraustos taupymo sąskaitos sudaro idealias atsargas šeimai aprūpinti. Tų sąskaitų doleris visada vertas šimto centų, jos nesvyruoja, nepraeivia, joms negresia pavojus, iš jų gaunamas didesnis už vidutinį pelnas. GALITE čia atidaryti sąskaitą bet kuria jums tinkama suma.

Indėliai yra apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corp. iki \$10,000 kiekvienam asmeniui.

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Telefonas: HAYmarket 1-2028

Detroit, Mich.

Atsakymas susirūpinusiems kultūros nuosmukiui

50 metų scenos darbo sukaktis yra ilgo ir įtempto darbo vaisius. Pagal aktorį Stasį Pilką, tai gal dar tik pirmas atsitikimas, kad vienas asmuo taip ilgai be pertraukos būtų dirbęs lietuviškame teatre. O tokie aukštinę sukaktį pereitą šeštadienį atšventė aktorė Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė.

Ta proga jos režisuojamas Detroito Dramos Mėgėjų Sambaris suvaidino T. Williams "Stiklinis žvėrynėlis". Veikalas vaidinti gana sunkus, nes veiksmo mažai, o dialogai ilgi. Reikėjo išdėstyti perduoti gilius pergyvenimus ir pilką kasdienybę. Žmogaus polinkius ir menkavertįkumą, vidaus išgyvenimus ir kančias, kas normaliai nėra taip lengva, tačiau Detroito Dramos Mėgėjų Sambaris ir tokiu sunkiu prozinu veikalu sugebėjo publiką įjungti į jo vaizduojamą gyvenimą.

Nors nesu dramos žinovas, tačiau (kadangi scenos darbuotojai normaliai nevaikšto į savo konkurentų pastatymus, o jeigu ir ateina, tai apie juos niekur nerašo) kaip dilektantas norėčiau pasakyti, kad tiek pati režisė Z. Arlauskaitė-Mikšienė motinos Amandos rolė buvo pedantiškai įtikinanti, tiek jos sūnus Tomas (V. Žebertavičius) buvo realus ir gyvenimiškas, tiek duklė Lora (D. Mikaitė) naivi, švelni, vaikiška ir nesugebanti pakilti iš savo menkavertiško orbitos, tiek jų svečias Jimas (J. Polikaitis) linksmas, gyvas ir, nors apsvilęs savo sparnus, tačiau energingai besiveržiąs per gyvenimą. Pastariesiems dviems vietomis kiek truko laisvumo scenoje.

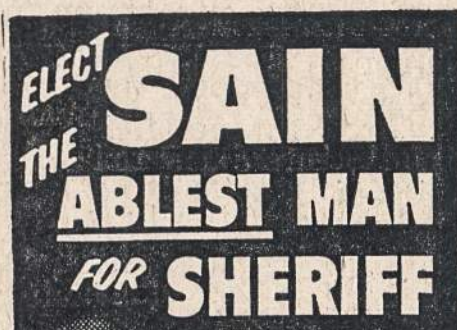
Aktorei veikalą režisuoti padėjo St. ir A. Iljasevičiai ir A. Jarašūnas.

Po vaidinimo oficialiąją dalį pravedė Algirdas Pesys, perskaitydams daug laiškų ir telegramų iš įvairių šambūrių, aktorių, režisorių ir kitų asmenų. Pabaigoje jubiliatė buvo žodžiu sveikinama daugelio organizacijų, kurioms ji yra tiek daug gero padariusi, jų rengiamiems vakarams paruošdama vaidinimus. Galiausiai sveikinimo žodį tarė svečias iš Čikagos — aktorius Stasys Pilka. Reikia tikėtis, kad jis šį kartą padarys išimtį ir, kaip tos srities žinovas, vaidinimą įvertins ne kaip dilektantas, bet kaip autoritetas. Lauksime.

Baigdamas noriu padaryti išvadą, kad Zuzanos Arlauskaitės-Mikšienės nenuilstamas 50 metų scenos darbas ir sugebėjimas net tremtyje kasmet pastatyti po du tris naujus veikalus ir su jais aplankyti gausybę kolonijų yra geriausias atsakymas visiems, kurie yra susirūpinę lietuvių kultūros nuosmukiui. Ne manifestacijomis ir garsiais atsisaukimais, ne blogos padėties konstatavimu, bet tik kietu ir nenuilstamu darbu, kaip mūsų minimos solenizantės, ne tik nenusmukdysime, bet ir išsklinsime lietuvių kultūrą.

Baranauskas ir Bičkienė Detroito

Visiems detroitiečiams pranešama linksma naujiena, kad

ELECT THE
SAIN
ABLEST MAN
FOR SHERIFF

Here's Why...
CAPABLE!
Brought Federal Bureau of
Prison Standards approval to
the House of Correction and
Cook County Jail.

VOTE DEMOCRATIC

3 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—THURSDAY, OCTOBER 30, 1958

Stasys Baranauskas ir Prudencija Bičkienė jau sutiko atlikti meninę programą. Birutėčių rengiamame didžiajame koncerte — baliuje. Jiems akomponuos muzikas Aleksandras Kučiūnas. Koncertas — balius įvyks š. m. lapkričio mėn. 23 d. (sekmadienį) 6 val. vak. puikioje italų salėje, 5101 Oakman Blvd., prie Michigan Ave. V. Kutkus

Tik 15 polio ligonių

Chicagoje susirgo lengvai paraližuojančiu polio penkioliktasis ligonis šiemet. Pernai per tą patį laiką buvo 18 susirgimų, o užpernai buvo 1,095. Šiemet kaip ir pernai nuo polio ligos Chicagoje mirė po du žmones.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASS'N

6245 SO. WESTERN AVENUE

CHICAGO 29, ILLINOIS

Mr. J. Pakel, Jr.
Vice President

Mr. John Pakel
President

Mr. John Gregg
Vice President

Illinois gubernatorius Stratton spalio mėnesį paskelbė taupymo mėnesio. Šios proklamacijos proga Chicago Savings & Loan Bendrovė visą spalio mėnesį vaišins į mūsų įstaigą atvykusius žmones skania kava, lietuviškais sūriais ir kitais skanumynais. Kviečiame visus atvykti į vieną įdomiausių lietuvių vedamų finansinių įstaigų Amerikoje.

CHICAGO SAVINGS & Loan Bendrovės namas ir visi jame esantieji įrengimai specialiai užsakyti ir įtaisyti vien tik tai taupytojų ir skolintojų patogumui. CHICAGO SAVINGS, turinti pačias naujausias priemones greitesniam ir malonesniam patarnavimui, yra viena moderniausių ir gražiausių įstaigų visoje Illinois valstybėje.

CHICAGO SAVINGS turtas jau viršija 28,000,000.00 dolerių. Per pirmus šiuo metų 9 mėnesius mūsų turtas paauogo daugiau negu 6 milijonais dolerių. Per tą patį laiką paskolinom namams statyti daugiau 8 milijonų dolerių. Kaip matote, CHICAGO SAVINGS, dabartinėje klasėje, yra viena smarkiausiai augančių taupymo bendrovių.

Jūs, pasidėję savo santaupas pas mus, gausite ne tik aukštą dividendą, iki \$10,000.00 apdraustą indėlių saugumą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti. Kviečiame taupyti pas mus. Užkite Taupymo Savaitės progą.

JOHN PAKEL, SR. Prezidentas.

Now at CORNELL STORES

Coleman GAS WALL HEATERS

double circulation of warm air

NEW ECONOMIZER

delivers up to 10% more heat; saves fuel, too!

NEW DIRECTIONAIR BLOWER

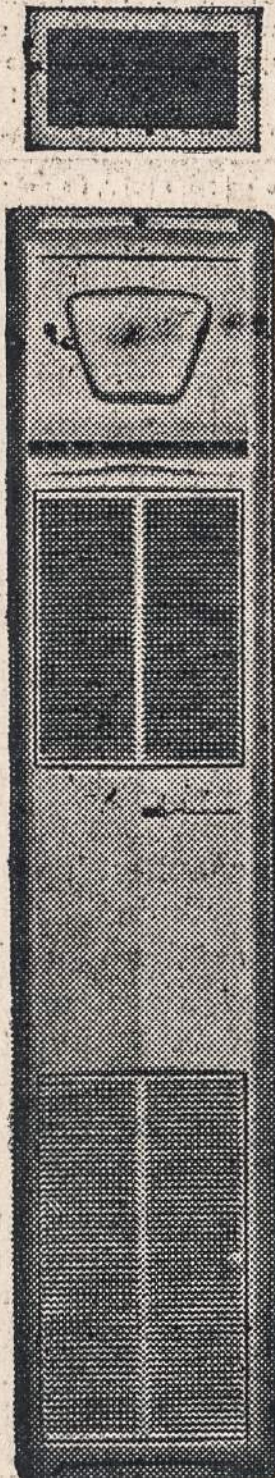
with automatic controls circulates twice as much warm air. Quiet, powerful, adjustable for 3 speeds.

IDEAL for small homes, apartments, upstairs or basement rooms.

EASILY INSTALLED. They fit into the wall, use no room space.

GREATER WARM AIR CIRCULATION, warmer floors, too, yours at low cost with these new Wall Heaters. 6 models, adaptable to many different home heating conditions. Popular prices, FHA terms.

Blower and controls optional.

COME

IN

TODAY

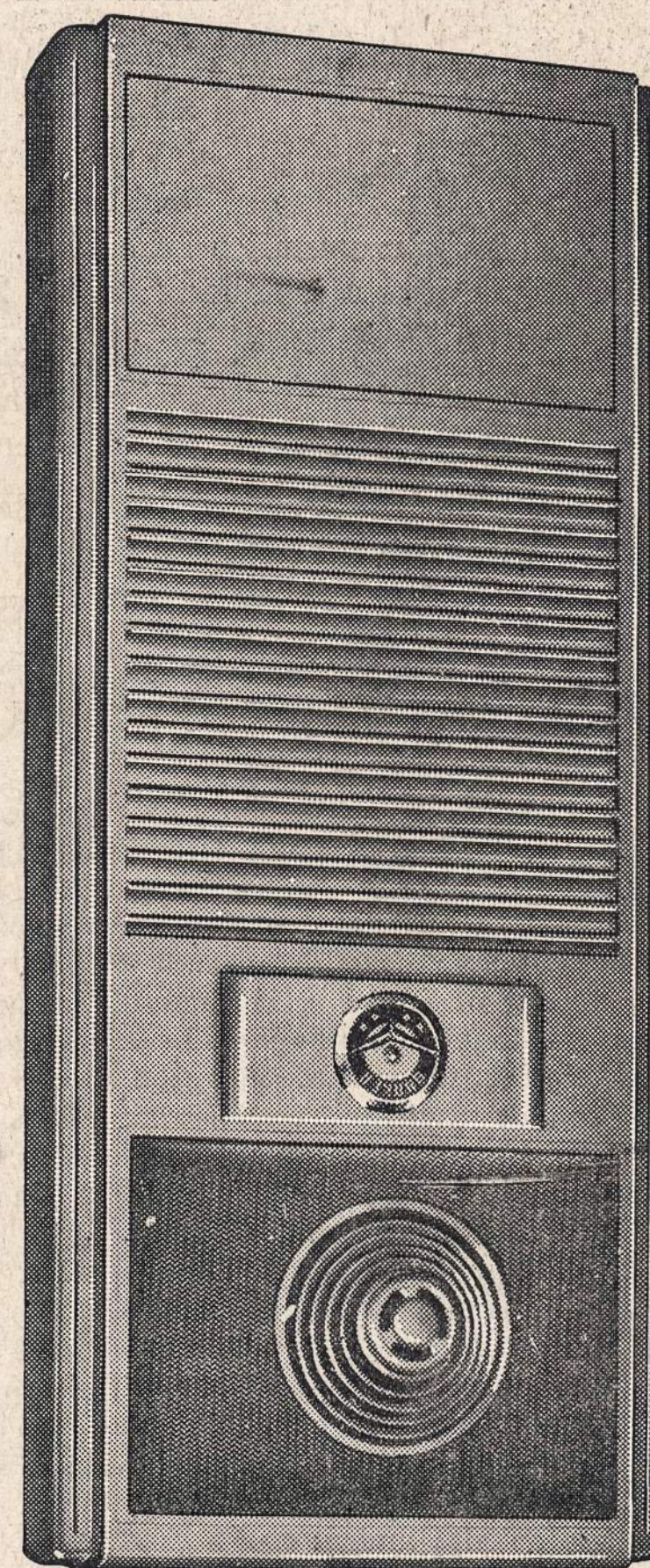
EASY
TERMS

CORNELL STOVE AND SUPPLY CO.

1904 West 51 St.

Call HEMlock 4-2541

For free information

Model WCVA-408
40,000 BTU

Quaker Decorator
Cool Cabinet

Subscription Rates:	
In Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months. \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.	
7 cents per copy, 10c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje	
metams	\$13.00
pusei metų	7.00
trims mėnesiams	4.00
vienam mėnesiui	1.50
Kitoje JAV vietose ir Kanadoje	
metams	\$11.00
pusei metų	6.00
trims mėnesiams	3.50
vienam mėnesiui	1.25
Užsienioose	
metams	\$14.00
pusei metų	7.00
vienam mėn.	1.50
Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.	

Nobelio premija sovietų mokslininkams

Karališkoji Švedų Akademija paskyrė Nobelio premiją trims sovietų mokslininkams, pasižymėjusiems atomo branduolio tyrimais. Vienas jų — P. A. Čerenkov — atidengė atomo dalelytes, judančias didesniu greičiu, negu šviesa; kiti du sovietų mokslininkai — Igor E. Tamm ir I. M. Frank — padėjo jam šį reiškinį išaiškinti.

Tų subatominių (mažesnių už atomą) medžiagos dalelių atradimas davė galimybę Amerikos fizikams Berkeley, Cal., laboratorijoje užtikti vadinamąjį antiprotoną, kuris egzistuoja vieną akimirką ir dingsta šviesoje, susijungdamas su protonu.

Čerenkovo atradimas yra panaudojamas kosminių spindulių skaičiavimo prietaisais, kuri yra įdėta į sovietų Sputnikus.

Taigi už šią išradimą Švedų Akademija suteikė pamėnėtiems trims rusų mokslininkams Nobelio fizikos premiją. Jie bus pakviesti atvykti į Stockholmą jos atsiimti.

Sovietų Rusija labai didžiuojasi savo mokslininkų pasiekimais ir neretai giriasi jais net per daug. Bet jeigu ji leis Čerenkovui, Tammui ir Frankui važiuoti į Stockholmą, tai kaip bus su Borisu Pasternaku, kuris yra apšauktas „liaudies išdaviku“ už „Doktor Živago“ parašymą ir kuriam Kremlius liepia neimti Nobelio premijos, neseniai jam paskirtos?

Chruščiovo kikai dabar didelis galvosūkis. Ar vienaip, ar kitaip pasielgdami, jie išstatys save pasaulio pajaukai. Leisdami fizikos mokslininkams priimti Nobelio premiją, jie prisipažins melagė, jog Nobelio premijos — tai „šaltojo karo kurstymo“ priemonė. O jeigu jiems bus uždrausta priimti premiją, tai visi sakys, kad Kremliaus diktatoriai yra žioplai fanatikai.

(Parašius šiuos žodžius, radijas pranešė, kad Pasternakas atsisakė priimti premiją, o trys mokslininkai ją priėmė!)

Lenkų rašytojai drąsesni

Lenkų Rašytojų Sąjunga pasiuntė iš Varšuvos telegramą nusų rašytojui Borisui Pasternakui, sveikindama jį su Nobelio premijos laimėjimu. Sąjunga nepaisė, kad Maskva dūksta ir keikia „Doktor Živago“ autorių.

Lenkų rašytojai nepaisė ir to, kad kaip tik dabar Maskvoje lankosi Vladislavas Gomułka, siekdamas sustiprinti „draugingus santykius“ su Kremlium.

Lenkijos viduje vis dėlto yra šiek tiek laisvės. 1956 metų spalio sukilimas nenuėjo miekais.

Apžvalga

NAUJAS POPIEŽIUS „NEPOLITISKAS“

Naujasis Romos Katalikų Bažnyčios galva, kurį išrinko Kardinolų Kolegija 11-tu balsavimu, pereitą antradienį, yra italas — Angelo Giuseppe Roncalli, 76 metų amžiaus, buvęs kardinolas ir Venecijos patriarchas. Jisai priėmė Joną XXIII vardą.

Vatikano pranešimai sako, kad jisai esąs „nepolitiskasis“ popiežius — taja, būtent, prasmė, kad jisai esąs nusistatęs nesikišti į tarptautinę politiką; jam rūpėsią tik tikybos ir bažnyčios reikalai. Bet iš biografinių žinių, kurias Vatikanas pateikė spaudai, matoma, kad Jonas XXIII turi ilgą metų diplomatinį patyrimą. Jisai buvo pasiūstas į Bulgariją, išbuvo 9 metus Turkijos didmiesteje Istanbule (Konstantinopolyje) ir buvo paskirtas popiežiaus nuncijum (pasivertinui) į Paryžių.

Eidamas pasivertinui pareigas Prancūzijoje, Roncalli buvo pakeltas į kardinolus 1953 m., ir prezidentas Vincent Auriol (socialistas) uždėjo jam, klūpančiam prie altoriaus Notre Dame katedralinėje bažnyčioje, raudoną kardinolišką kepurę (beretta). Sakoma, kad jisai labai pamėgęs prancūzų.

Iš to neatrodo, kad naujasis popiežius visai nesidomėtų tarptautine politika arba nemokėtų jos vesti. Jo apibūdinimą, kaip „nepolitinio popiežiaus“, greičiau tenka suprasti taip, kad tarptautinėje politikoje jisai bus *neutralus* ir neskatins kunigų organizuoti politinius sąjūdžius (kaip pvz. „katalikų akcija“ ir pan. tikinčiųjų susibūrimus).

Taigi kardinolo Roncalli asmenyje tapo išrinktas popiežium kompromisinis kandidatas. Veikiausia, dėl to ir balsavimai konklavėje užsitęsė taip ilgai — beveik tris dienas.

Vardo pasirinkimas

Beveik visi spaudos komentatoriai Amerikoje ir Europoje spejo, kad popiežium bus išrinktas vienas iš kardinolų ir tai italas, o ne „svetimitautis“, — nors kardinolų kolegijoje italai neturėjo nė trečdalio reikiamo balsų skaičiaus. Šiek tiek nuostabesnis dalykas yra tas, kad į aukščiausią hierarchijos postą pateko neturtingo ūkininko sūnus, o ne aristokratas, kaip kad buvo pvz. vėlonis Pijus

XII, senos patricijų Pacelli šeimos narys.

Dar didesnė staigmena yra jo vardo pasirinkimas. Jono vardu nebesivadino nė vienas popiežius nuo 14 šimtmečio, nes su juo yra susiję nemaloniūs Katalikų Bažnyčiai įvykiai.

Seniau tas vardas būdavo naudojamas dažnai. Pats pirmas popiežius, priėmęs naują vardą po jo išrinkimo, pasivadino Jonu II. Jo tikrasis vardas buvo Mercurius, romėnų pagoniško prekybos dievo pavadinimas. Tai buvo prieš tūkstantį metų.

Bet 11 šimtmečio kilo didelė suirutė Katalikų Bažnyčioje. Tuscolos grafas, išrinktas popiežium ir pasivadinęs Jonu XX, buvo apšauktas netikru popiežium — „antipapa“.

XV šimtmečio atsitiko panašus dalykas. Kardinolas Baldassare Cossa su 6 kiais kardinolais atsimitė nuo popiežiaus Gregoro (Grigaliaus) XII ir sušaukė Italijos mieste Pisa konsiliumą (vyskupų suvažiavimą), kuris išrinko popiežium kardinolą Cossą. Jis pasivadino Jonu XXIII. Bet jisai buvo apšauktas „antipapa“.

Nuo to laiko Jono vardas išėjo iš mados. Vatikanas sako, kad paskutinis teisėtasis popiežius, nešiojęs tą vardą, buvo Jonas XXII, kuris mirė 1334 m.

Tačiau dėl tų painiavų pasiliko iki šių dienų ne visai aišku, kiek iš tikrųjų buvo popiežių. Pijų XII pvz. dažnai vadindavo 262-ju popiežium, bet paskutiniu laiku Vatikanas istorikai nustatė, kad jisai buvo 261-is popiežius.

O Romos šv. Povilo bazilikos sienoje yra sudėta popiežių atvaizdų eilė, tarp kurių randama tokie pažymėjimai: „Popiežius Jonas XVI arba XVII“, „Popiežius Jonas XVII arba XVIII“, ir t.t.

ELECT THE **SAIN** ABLEST MAN FOR SHERIFF

Here's Why...

EXPERIENCED!

Warden of the County Jail under five different sheriffs. Superintendent of the House of Correction under two different mayors.

VOTE DEMOCRATIC

Skaitykite „N-nas“

Kongresmanas K. B. Keating Vliko narių tarpe

Iš kairės į dešinę: A. Juknevičius, J. Audenas, prof. J. Kaminskas, Vliko pirmininkas Dr. A. Trimakas, gen. kons. J. Budrys, V. Banelis, kongresmanas K. B. Keating — kandidatas į senatorius, J. Stiklorius, J. Petronis, V. Sidzikauskas, S. Grižė-Jurglevičius, P. Vainauskas, D. Krivickas, L. Šimkus.

Vliko atstovų suvažiavimo pabertos mintys

Ivykęs spalio 11-12 d. Vliko atstovų suvažiavimas New York'e buvo greičiau panašus į politinių studijų akademiją. Tiek apyskaitiniai, tiek kiti pranešimai ir tų pranešimų proga tarti žodžiai pasižymėjo savo rimtumu ir reikalo supratimu. Nebūta bergždžių ginčų ir bereikalingų kalbų. Kaip ką čia trumpai suminėsim.

Yra rimto pagrindo teigti, kad pavergtose Lietuvoje vietos gyventojų skaičius tolydžio mažėja. Spėjama, kad dabar vietos gyventojų teliko apie du milijonus šešis šimtus tūkstančių. O kiek Lietuvoje jau apgyvendinta kolonistų, tikrų žinių neturima.

Naujai pertvarkomu švietimu siekiama, kad jaunimas įprastu daugiau fiziniai dirbti, mažiau protiniai lavintis ir paklustų esamai tvarkai. Neabejotina, kad nuo švietimo darbo naujos tvarkos ir programos įvedimu, aukštoje mokykloje besimokančių skaičius tolydžio mažės — įmonėse bedirbiamai jaunuoliai stiprės nuo mokslo, susipras su turimu darbu ir nesistengs eiti aukštuosius mokslus. Juo labiau, kad fizinis darbas juos gerokai privargins. O be šio viso, ne bet kam plačiai atvertos aukštųjų mokyklų durys — pirmoje eilėje priimami jaunuoliai iš komсомоlo tarpo, o taip pat tie, kurių tėvai yra atsakingose pareigose.

Nors pramonės tvarkymas administraciniu požiūriu kiek decentralizuotas, tai yra menamų sąjunginių ir autonominių respublikų ir sričių pramonės tvarkymams suteikta daugiau savarankumo, bet stora biurokratijos pluta sudaro daug kliūčių vietose laisviau reikštis iniciatyvai, sumanumui. Todėl neįtikėtina, kad tenka su juo skaitytis. Kaip

la tokia sparta, kokia galėtų kilti.

Žemės ūkis nors ir žengia pirmyn, bet lėtai ir dar ne visose žemės ūkio srityse pasiekti prieškariniai nepriklausomos Lietuvos metai. Seniau buvo užsimota kolūkius didinti, dabar jie mažinami ir siekiama tokios normos, kad kolūkiai turėtų dirbamos žemės tarp 300—500 ha.

Sibire jau susidaro ten iš-tremtųjų lietuvių gyvenamos vietovės. Yra būtinas reikalus sustiprinti radijo transliacijas skirtas išimtinai Sibiro lietuviams, greta radijo transliacijų į pavergtą Lietuvą. Iki šiol tie lietuvių tremtinių naujokynai Sibire neturi savo mokyklų, neturi vaikams lietuvių kalbos vadovėlių ir nėra kas tuo reikalu rūpinasi.

Yra gyvas reikalus pradėti leisti mažutį spaudos leidinį, skirtą pavergtai Lietuvai, kuris būtų galima paštu siuntinėti Lietuvos okupacijos ramsčiams ir kitiems. Latviai jau tai praktikuoja, o ukrainiečiai jau nuo seniau turi tokį savo leidinį. Kaip kas iš suvažiavimo dalyvių šį reikalą nuginčijo, esą be auko, vargu ko kito teigiamo lauktina.

Kas atsidėjusiai stebi bendrą Sovietijos gyvenimą, tie žiūri, kad ten tolydžio gyvenimas kinta geresne prasme, nors tas procesas slenka lėtai. Yra duomenų, kad iš centro atsakomybė kartu ir dalina iniciatyva, bent ūkio srityje, mėginama perkelti vietoms, tai yra menamoms sąjunginėms ir autonominėms respublikoms. Nors tai daroma labai atsargiai, nepaleidžiant varžo vadelių, bet neabejotinai vietose esama tokio spaudimo, kad tenka su juo skaitytis. Kaip

toli toji žiūrima evoliucija eis ir kaip ilgai, sunku spėlioti. Diktatūriniai režimai visuomet kupini visokių staigmenų ir netikėtumų, bet viena kas tais atvejais pasilieka nekintama, tai kietai centralizuota administracija.

Kaip kas prileidžia, kad tokia Sovietijos gyvenimo evoliucija gali tolydžio išsiritulioti iki taip vadinamų sąjunginių respublikų į žymiai savarankesnius vietus. Ir jei tokia evoliucija būtų pasikėsinta sulaukyti, tai galima revoliucija. Tačiau, tai esą tik spėliojimai, atsargios prielaidos.

Kaip kas į tuos Sovietijos gyvenimo reikšinius pesimistiškiau žiūri. Esą, rusuose nėra buvę revoliucijos plačia to žodžio prasme, siekiančios demokratines tvarkos. Jei buvo kas panašaus, tai buvo tik įvairūs samokslai, susimokėliai sieksieji carų rūmų tvarką pakeisti, vienus asmenis kitais pamininti. Tiesa, būta 1905 m. ir 1917 m. revoliucinių prosvaisčių demokratijos siekimais atmieštų, bet tas tuoj buvo samokslininkų užgnaužiaus ir diktatūra įgyvendinta, kuri štai jau kelios dešimtys metų kaip laikosi. Greita šito, esą, negalima paleisti iš akių ir to fakto, kad su gerbuvio kilimu, Sovietijoje diktatūrinis režimas gali dar labiau sustiprėti ir ilgam išsilaikyti. Tokiu atveju susidarytų rimta gresmė lietuvių tautos daliai, Lietuvoje pasilikusiai, — ji būtų išsklaidyta, surusinta, sunaikinta. Iš čia lietuvių išlaikymo klausimas ir pačioje Lietuvoje esąs labai svarbus.

Tokiems atsikertama, kad žmogus ne vien duona sotus. Jo siekiama asmenybės išsilaikymo, laisvos kūrybos, teisės būti sau žmogumi, nepasiduoti

(Tęsinys 5-me psl.)

Visi amerikiečiai spręs apie lietuvių pagal balsavimų davinius. Turime parodyti jiems lietuvių vienybę ir pajėgumą. Lapkričio 4 dieną savo balsus atiduokime ir amerikiečius įtikinkime balsuoti už kandidatą į JAV kongresą Anthony J. Rudis. Politikas

KSAVERAS KAUNAS

VARDAN TOS LIETUVOS

III dalis

VINCO KUDIRKOS DARBAI

33.

Iš tautos kylanti proletariato užuomazga pateko socialdemokratų globon, taip anksti atsijungusių iš varpininkų ratelio. Dėl to varpininkų veikla ir pajėgumas stipriai nukentėjo. Daugelis varpininkų ir pats Kudirka stipriai simpatizavo socialistinei minčiai, kaip idealui ir moralinei vertybei ir todėl dažnai mėgino lyginti taktinius nesklaidumus.

J. Šliupas labai anksti pasižymėjo, kaip socialistinio nusistatymo veikėjas ir ugingas kovotojas prieš klerikalizmą, o vėliau ir prieš religiją. Kai pasirodė jo veikalas „Lietuvos Istorija“, Kudirkai teko ginti jo naudingumą lietuvių tautai.

„Varpo“ nr. 9 jaučiame tą visą J. Šliupo sukelto audrą:

Pasirodžius „Lietuvos istoriją“, iš-verstai pagal A. Skirmundt iš lenkiškos kalbos į lietuvišką, sakiau, kad taip naudinga knygelė taps išpirta iki paskutinių ir pasklys po visą Lietuvą. Vienok retai kur gali tą istoriją užtemti. Girdėdamas ir skaitydamas nuo-lat klyksmus: „Lietuva, tėvynė mie-

liausia“, „Lietuviška kalba brangiausia“ ir t.t. stebėjau, dėlko taip karšči Lietuvos šalinasi nuo skaitymo „brangiausioje kalboje“ apie „mieliausios tėvynės“ praeitį. Priežastis pasirodė:

— Parvežiau tamistai dovanėlę: Lietuvos istoriją lietuviškai parašytą.

— Ačiu, labai gražiai, Lietuvos istoriją lietuviškai parašytą? Ar tai gali būt smagesnis skaitymas dėl mūsų, lietuvių!.. o čia ir kalba žmoniška... ištikro, puiki knygutė... tokia reikėtų turėti kiekvienam lietuviui!..

Ačiu, labai ačiu! O kas tą naudingą knygutę išleido į svietą?

— Rėdytojas „Lietuviškojo Balso“.

— ?!.. Ką?.. J. Šliupas?.. O tegul ją šimts tą istoriją, kad aš tokį nieką turėčiau skaityti! — tarė taip vienas apšviestas lietuvis, ir paleido iš rankų knygutę, lyg žariją palaikęs.

Kas tikrai rūpinasi apie lietuvių, kiekvienas pripažįs, kad yra patėmyjęs daugelį lietuvių, sergančių šliupofobija, ir iš tos priežasties atsisakančių nuo skaitymo lietuviškų dalykų, kad kar-tais tarp jų neatsitaikytų koks raštas, išleistas J. Šliupo.

Kad ta audra seniai jau virė, matome iš daug ankstyvesnio Kudirkos pasakymo apie laikraštį „Vienybė“, leidžiamą Amerikoje. Iš Varpo nr. 8, 1890 m.:

Kas pamena „paklodę“, kurios metmenys buvo verpti iš keiksmų ant J. Šliupo, o ataudai iš besikolijimų su Saule, paklodė pavadėta Vienybė, tai pamatęs dabar laikraštį — su tuompat vardu, stebėti stebiesi ir negali įtikėti, kad tai būtų ta pati Vienybė, o ne naujas visai laikraštis. Vienok yra tai ta pati Vienybė, tik taip staiga persimai-niusi. Permainė savo formatą į svietiš-kesnį ir parankesnį, o svarbiausis dalykas — permainė savo vidurinę įtal-pą: vieton mėslyno su visokiomis smar-vėmis, įtaisė dirvą, ant kurios pradeda žaliuoti nauda lietuviųstėi. Reikėjo širdies tikrai mylinčios savo brolius, rankų nesibijančių traukti, neįstadančių pajiegti, ištikiamo balso, idant padaryti tokią staigią atmainą, suvesti priešius į vienybę... be rūgijimų, be pasipriešini-mo. Teisybė, apie Vienybę rūpinasi da-bar žmonės atsidavę lietuviųstėi ir tal-pina darbus vyrai, kurie jau ne vieną „lietuvišką“ plunksną nudilino, dar-buodamiesi ir už lietuviųstę, ne maž jau nukentėję, net nuo savo brolių.

Nesutarimai tarp spaudos darbuotojų Nėra lengvas spaudos darbas šiais lai-kais, dar sunkesnis jis buvo anais lai-kais, kai darbininkų buvo tik saujelė. Apie darbuotojų nesutarimus jau minėta V. Kudirkos gyvenimo aprašyme. Čia no-

risi duoti pavyzdį, kiek nesantarvės gali įnešti priekabingų asmenų, neminint jų pavardžių (jų neminėjo ir Kudirka). „Varpo“ nr. 7, 1892 m. skaitome:

Ir vėl prie draugystės lietuviškų laik-raščių prikibo „naujas“ sąnarys po vardu „Nauja Aušra“.

Kudirka labai abejoja, kad šis laikraš-tis būtų pasirodęs remdamasis nuoširdžiais tikslais ir įspėja, kad kažkas kerš-tus varinėja.

Tikrųjų tikriausiai priežastimi atsiradi-mo „Naujos Aušros“ yra liga v. ma-nia redaktorė. Atsitaiko žmonės, šiuo-mi žygiu Lietuviai, kurie, ar pagirti ke-no, ar pabandę palaikyti redaktoriaus papartį įsivaro į galvą tokį kyllį, buk be jų redaktoriųstės viskas ant svieto turėtų eiti atžagariai, o ta nabagė Lie-tuva išsųk sugrūtių — na, ir leidžia vieną laikraštį po kitam ant tėvynės naudos... Tik patys manijakai ištikro galėtų gabenti tėvynėi naudą, jaigu iš-sigdytų iš mania redaktorė ir, vieton rėdyti kitų darbus ir per tai painioti darbą, pradėtų pats sąžiningai dirbti. Tuomtarpu galime tikėtis, kad neužil-go stulauksime ant kiekvieno mėnesio po naują laikraštį. Dabar turime „Nau-ją Aušrą“, o paskiaiau turėsime „Naują Garsą“, „Naujas Žinias“, „Naują Telu-

tę“... Mat eis galdynė atnaujinimo Lie-tuvos per atnaujinimą senųjų laikraš-čių vardu.

Priežastis atsiradimo „Naujos Aušros“ vardan laikraščio išreiškia jo ti-kėjimo dalykus, turiu pasikalbėt, nes minavojant apie naują laikraštį pridera parodyti ir jo širdį.

Tame straipsnyje „Rėdytuvė“ ir „iš-leistuvė“ parodo svietui:

1) Kalvarijos kelius, kuriais turėjo eiti šehoji „Aušra“ užpildinėja-ma visokių priešų kerštdarių, kol ant galo, po keleto metamorfozų neįsikūni-jo į „Naują Aušrą“.

2) Kad visi tie, ką prigulėjo prie „šviesos“, ką priguli prie „Varpo“, tai ne lietuviai-tėvynainiai, tai priešininkai lietuviškojo gaivalo, tai žudytojai tėvynės — vienu žodžiu — užmušėjai lietuviųstės, o tai delto, kad „šviesa“ pakirto kojas „Garsui“, o „Varpas“ ne-daleido atgyti „Aušrai“.

3) Kad kiti laikraščiai kaip buvusi „šviesa“, o dabartiniai: „Varpas“, „Ūki-ninkas“, „Apžvalga“ tai veidmainiai, su paslaptoms numonėms, kad nori „veidmainingu būdu patrolyti (pražūdyti — K.K.) išdirbtus veikimus tėvyn-ainių“.

E. Simonaičiui sukako 70 metų amžiaus

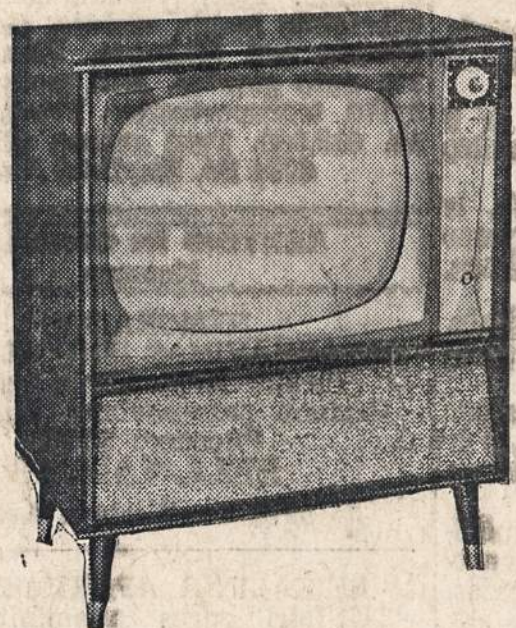
Mažosios Lietuvos Lietuvių Tarybos pirmininkui, E. Simonaičiui, šiandien suėjo 70 metų. Šio žymaus tautiečio visuomeninė politinė veikla yra ankštai susijusi su Maž. Lietuvos gyvenimu. 1918 m. Prūsų Lietuvos Tautinei Tarybai paskelbus Mažosios Lietuvos atskirymą nuo Vokietijos, E. Simonaičis buvo tos tarybos reikalų vedėjas ir aktyvus bendradarbis. Klaipėdos krašto atvadavimo metu jis vadovavo lietuvių sukilėlių Direktoriai. Kiek vėliau buvo antrą kartą Klaipėdos krašto Direktoriaus pirmininku. Šalia to su kaktuvininkas buvo Lietuvos nepriklausomybės laikais šilutės apskrities viršininku, Klaipėdos miesto burmistrui ir ejo kitas atsakomingas politinio bei administracinio gyvenimo pareigas. 1941 m. vokiečiams okupavus Lietuvą, naciai jį pasodino į Koncentracijos stovyklą, kur jam, kad ir sunkiausiomis aplinkybėmis, pasisekė išlikti gyvam ir sulaukti karo pabaigos.

Šiuo metu su kaktuvininkas yra Pas. Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Kr. valdybos pirmininku.

J. P.

Geriausio pasaulio Budriko leibelių Televizija

RCA laisnuota, istobulinta. Mažai tegenda, 1959 metų.

Gražus Hi-Fi, tonas aiškus, 21 colio paveikslas. Graži išvaizda.

TRUMPAM LAIKUI DUODAME DIDELĘ NUOLAIDĄ

KAINA \$29950
NUOLAIDA \$10000

Kaina \$19950

Metams išmokėjimai be jokio nuosimčio.

Kviečiame pamatyti ir persitikrinti.

JOS. F. BUDRIK FURNITURE INC.

3241 So. Halsted Street
Tel.: CA 1umet 5-7237

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30. Sekmadieniais 12:5.

Budriko radio programa nauju laiku iš WHFC, 1450 kil. radio stoties SEK-MADIENIAIS kaip 2:15 iki 3 val. p. p.

Skaitykite "N-nas"

Zuris rekomenduoja Lohmaną Illinois valst. išdininko pareigoms

Joseph Lohman

Gero piliečio pareiga yra prieš rinkimus susipažinti su kiek galima daugiau kandidatų. Tada duoda jums galimybę išmintinai balsuoti. Tik tada mūsų balsai yra tikrai vertingi.

Kai balsuojame nieko nežinodami apie kandidatą, daugeliu atvejų išrenkame žmones ne tik nekvalifikuotus, bet ir neturintys atsakingumo jausmo, reikalingo toms pareigoms, kurias jis turės eiti.

Kvalifikuoti vyrai, gabūs ir nepriklausomi, ne labai dažnai siekia valdiškos tarnybos, bet šiuo atveju turime išimties Joseph Lohman'o asmenyje.

Joseph Lohman, kandidatas šiom svarbiom State Treasurer (Išdininko) pareigom — Demokratų sąrašo, mano nuomone, yra vienas žymiausių iš visų bet kurios didžiosios partijos siūlomų Illinois žmonėms išrinkti. Jo reputacija kaip švietimo ugdytojo ir visuomenininko per paskutiniuosius 20 metų jam atnešė pagyrimų iš daugybės vyrų ir moterų iš visų visuomenės sluoksnių. Daugybė oficialių valstybės vyrų iš kitų didmiesčių klausdavo jo patarimų įvairiais valstybės klausimais.

Valdiškos tarnyboje sąžiningumas ir sugebėjimas eina ranka į ranką. Jūs turite juos abu turėti. Lohman juos abu turi, todėl mes lietuvių turime jį remti ir balsuoti už Lohmaną Demokratų partijos kandidatą valstybės išdininko pareigoms.

—Teisėjas Zuris (Sk.)

Lietuvių gydytojų suvažiavimas Chicagoje

Šį sekmadienį, lapkričio 2 d. Palmer House, Chicagoje, įvykstančiame lietuvių gydytojų suvažiavime bus Dr. Tumasonio paskaita: „Tulžies takų operatyvinis gydymas ir komplikacijos“ ir Dr. Valaičio paskaita: „Prostatos vėžio diagnostika“. Be to bus pranešimai apie įvairias medicinos specialybes, kurių metu gydytojai turės progos susipažinti su specialybių įsigijimu.

Suvažiavime laukiama apie 100 lietuvių gydytojų iš Illinois ir Chicago.

Žymiai padidinta apskrities ligoninė

Cook apskrities ligoninės naujasis, \$1,850,000 kaštavęs, pries-tatas jau baigtas ir atidarytas pereinamuoju būdu. Padidintas primamasis departamentas, kurs ligi šiol per metus perleisdavo po daugiau kaip 300,000 žmonių. Dabar galės perleisti dvigubą skaičių.

(Atkelta iš 4-to psl.)

nužmoginimu. Tokios prošvaitės net nūdienėje rusų dailiosios raštijos sučiuptos, pavaizduotos nepaisant į visus cenzūros varžtus, jos spaudos kūriniuose prasiiveržė. Ryškėjanti nors ir ūkinio gyvenimo šokia tokia decentralizacija yra tik išdava, kad žmogus nerimsta komunizmo apinasri panertas ir tas ty-lusis, bet jaučiamas šalyje ne-rimtas verčia diktatūrinį režimą daryti kaip kurias nuolai-das mažiausia pačiai diktatūrai pavojingose srityse. Iš čia da-roma prielaida, kad Sovietijoje galimos revoliucinės nuotaikos, kurios ilgai gali pasireikšti veiksmu.

Neabejotinai, pavergoje Lie-tuvoje gyventojai atspariai lai-kosi prieš rusinimo bangą, prieš kėsinimus lietuvių išsklaidyti po Sibiro platumas. Ypač jau-nimas yra tvirtai patriotiškai nusiteikęs. Jis gali būti tik pa-vyzdžiū lietuvių jaunimui sve-tur gyvenančiam.

Apie Lietuvos gyventojų pa-triotiškumą byloja ten pakar-totinai leidžiami tokie raštai kaip Strazdo, Baranausko, Mai-ronio, Bilūno, Žemaitės ir kitų. O bendrai, visų pripažinta, kad lituanistikos srityje daug tie-giamo yra nuveikta ir veikama. Tegu tie išėjusieji įvairūs lei-diniai turi atitinkamą okupacijos moto atspalvį, tai suprantama. Bet šiaip jau esama išleistų ver-tingų veikalų iš lituanistikos.

Ar lietuvių politiniai veiks-niai gali pastikėti kitais, iš jų laukti savo šalies išlaisvinimo? Painsus ir opus klausimas. Lie-tuvos likimas, jos laisvinimas nesudaro atskirą problemą tiem, kurie nori ar nenori, bet turi taisy klauksimais rūpintis. Lie-tuvos laisvinimo klausimas gyvu yra įsijungęs į grandį panašių kitų klauksimų. Tai yra visuoti-nė problema, kuri negali pasi-likti neišrišta. Tiek, kiek lie-tuvių tauta, ypač jos dalis gyve-nanti užsienyje palaikys gyvu ir visiems bet kuriomis progomis primins Lietuvos likimo klauksimą, jos kančias, tiek ir galima susilaukti to klauksimo lietuvių tautai palankia pras-me išrišimo. Lietuvių tauta, kur jos sūnūs begyventų, turi tapti savo likimo kalviu. Pirmiausiai patys turime pasitikėti savimi, o tik paskui susirasti draugus. Tokiomis nuotakomis ir mintimis buvo palydėtas bu-vęs Vliko suvažiavimas. Kartu pabrėžiniai pasisakyta, kad Vli-kas nesiima visos tautos vardu kalbėti, tai Lietuvos gyventojų valia.

Į visus suvažiavimus darė slė-giamą įspūdį Amerikos Balso lietuvių kalba suvaržymo, jo pavertimo vien oficialių žinių tie-kėju. Tas atšaldė galvas ir tų, kas pernelyg daug laukė iš sve-timų.

O ką Vlikas nuveikė? Visa tai suminėta Vliko prezidiumo pirmininko Dr. A. Trimako pranešime, kuris atskirai spausdi-namas.

O ką Vlikas pasiūvė ateityje veikti, kaip ir kuria kryptimi gaires savo veikimo nustatinėjo, tai bus galima sužinoti iš jo pri-myto rezoliucijų, kurios taip pat spaudoje pasirodys.

Vliko lėšos? Kokios jos buvo kuklios iki šiol, tokios ir pali-ko. Jos yra stabdžiu praplėsti radijo transliacijas. O nebus

apsirakta, kad viso Vliko veiki-mo 90% sudaro informacija: kraštui, kitų spaudai bei atsa-kingiems politikoje asmenims ir savai spaudai.

Yra galimybės informacijos darbą praplėsti, jį pajvairinti, de-ja, mažos galimybės paveikti savų tautiečių dosnumą.

Kas čia parašyta, nepreten-duoja į pilną Vliko posėdžiūse svarbiausių minčių paryškini-mą, o tik į kai kurių jų primini-mą, kad susirastų paskatinimas skaitytojui apie visa tai pagal-voti ir lengvapėdiškai nespręsti smerkiamai Vliko veikimą.

Vliką sveikino: New Yorko gubernatorius Hariman, New Yorko majoras Wagner, kong-resmanas Keating, Lietuvos pasiuntinys Kajeckas Washingto-ne, vyskupas Brizgys, Alto va-dovybės, generalinis Lietuvos konsulas Budrys New York'e ir daug kitų.

J. Vliks

New Life Delicatessen

Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED ST.
Victory 2-7666
Jonas Grinius, savininkas

\$500 iki \$1,500 nuolaidos naujiems 1958 m. automobiliams

1958 Chrysler - Plymouth - Imperial

Daugybė gerų visų išdirbysčių vartotų automobilių.
Galima nupirkti be pinigų išsimokėjimais.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

U WILL LIKE US
CHRYSLER - PLYMOUTH - IMPERIAL
SALES and SERVICE

4030 Archer Avenue Chicago, Illinois

Lietuvių didžiausia ir patikimiausia automobilių prekyba.

Paskolos namams pirkti

Nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais apmokėjimais, nuošimtis nuo 4% iki 6.

TAUPYTOJAMS MOKAME AUKSTUS DIVIDENDUS.

INDELIAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N

4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248

(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta. Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakaro.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriuose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6245 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

GRovehill 6-7575

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.

4559 SOUTH PAULINA STREET CHICAGO, ILLINOIS

Yards 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

LAfayette 3-1083

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

CLiffside 4-0104

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

Townhall 3-8131-2

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

HAymarket 1-2028

Remiantis Chicago Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra sauginės ir pelningesnės ištaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasiūdo taupinius pas mus gaunate ne tikai saugumą jų apdraunimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patar-navimų veltui, už kurio kitoje istaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės istaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Milijonai dolerių prieinamoms sąlygoms morčių paskoloms perkant, statant arba refinansuojant. Lengvi išmokėjimai. (Ant ūkams nuosavybių darome paskolas net 25 metų išmokėjimams).

Rašykite dėl informacijų. Mūsų turtas virš \$26,000,000.00

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue

Tel.: GRovehill 6-7575

Chicago, Illinois

ATDARA: pirmadienį nuo 12 iki 8; antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtad. nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį atdara nuo 9 iki 2 val. po pietų.

Here's Why...

HUMANITARIAN!

Completely modernized all practices in the House of Correction. Eliminated solitary confinement.

VOTE DEMOCRATIC

A. TVERAS

Laikrodžiai ir Brangenybės

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REPUBLIC 7-1941

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pilna apdrauda

ZEMA KAINA

R. ŠERENAS

2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

Darbo, namo, buto reikia —

Viską tik "Naujienos" teikia

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS

PRITAIKO AKINIUS

6322 SO. WESTERN AVENUE

Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val.

iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 10 iki 1 val.

Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Ofiso telefonai: PROspect 8-3229

Rezid.: telefonai: WAlbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3148 WEST 63rd STREET

Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8

Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Rez. 3241 WEST 66th PLACE

Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

CHICAGO, ILL.

Ofisas: HEMlock 4-5845

Rezid.: HEMlock 4-2324

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9; Antrad. nuo 1-5, Treč. iš Šeštadienį tikai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA

nervų-smegenų ligos, chirurgija

DR. K. NASVYTIS

proto-nervų ligos

104 SO. MICHIGAN AVE.

Kambarys 615

Frontier 6-0304, Randolph 6-1190

(Rez. Tel. Batavia, Ill. 4287M1)

Konsultacija tik susitarus.

Ofiso telefonai: Virginia 7-0036

Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 ARCHER AVENUE

Ofiso valandos:

Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.

Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Valandos: 1-3 po p. ir 6-8 val. vak.

kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON

(Lietuvis Gydytojas)

2500 WEST 63rd STREET

Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų

ir 7:30-9 vakaro.

Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso telefonai: PROspect 6-3838

Rezid. telefonai: REPUBLIC 7-9199

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE

IR PRITAIKO AKINIUS

Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą,

išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 SO. 49th CT., CICERO

Kasdien 10-12 ir 4-7 val.

Trečiad. ir šeštad. tik 10-12 val.

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th St., Cicero, Ill.

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.

Trečiadieniais uždaryta.

Šeštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210

Jei neatsiliepiate šaukite KEdzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

4146 SO. ARCHER AVENUE

Val.: kasdien po pietų nuo 12-3.

Daily afternoons.

Vakara: pirmad., antrad., ketvirtad.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

10,000 išnešiotų reikalinga Kalėdoms

Chicagos paštui bus reikalinga apie 10,000 laiškų ir paketėlių išnešiotų Kalėdų sezonui, ir norintieji tokį laikiną darbą gauti, gali įteikti pareiškimus. Pareiškimų formos gaunamos pašto namuose 433 Van Buren st. prie informacijos stalo. Atlyginimas laikiniams pašto išnešiotiems nustatytas po \$1.82 per valandą.

ELECT THE SAIN ABLEST MAN FOR SHERIFF

Here's Why...

EXPERT! Consultant in all matters of correction penology and law enforcement with an outstanding record of public service.

VOTE DEMOCRATIC

One Good Term Deserves Another

RE-ELECT
DANIEL RYAN
PRESIDENT COOK COUNTY
BOARD OF COMMISSIONERS

THIS AD IS PAID FOR BY INDEPENDENT REPUBLICANS FOR DANIEL RYAN
JOSEPH SOLON 120 S. La Salle St.
ARTHUR S. BOWES 1415 Lake Shore Drive

SKOLINK IŠ STANDARD UŽ ŽEMESNĮ NUOŠIMTĮ TAUPYK PAS STANDARD—

Stipriausioji Chicagos Bendrovė
Turtas \$60,000,000.00
Atsargos Fondas 5,700,000.00

Chartered and Supervised by the U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH, Prez.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

LANDO: Kasdien, įskaitant šėdai, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadienis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Yra dienos visi neįdaroma.

Apiplėšė ir nušovė

Mrs. Mary Saisi iš 530 N. St. Louis avenue papasakojo policijai, kaip du banditai nušovė jos vyrą, Peter Saisi jų namų rūsyje pirmadienio vakare. Jam išėjus į garažą, ji išgirdusi vyrą kažkam sakant: "Tai viskas, kiek aš turiu. Prašau, palikite mane. Viršų aš turiu žmoną ir tris mažus vaikus". Ji nubėgusi į pačią ir pamačiusi savo vyrą besikalbant su dviem juodkiais, kurie jai pasakė "Grižk atgal, tamstos vyrui nieko neatsitiks", ir kai tik ji nusisukusi grįžti, pasigirdo šūvis. Banditai pabėgo atėmę iš Saisi apie \$180.

Geležinkeliečiai gavo algos pakėlimą 8 c.

Po 8 centus per valandą arba po \$3.20 per savaitę algos pakėlimo gavo 900,000 geležinkelinių tarnautojų visame krašte, iš jų apie 65,000 geležinkeliečių Chicagos srityje. Iš tų 8 centų vienas centas yra pragyvenimo parangimui ir 7 centai yra kaip trečioji dalis 26½ centų pakėlimo pagal kontraktą, galiojantį nuo 1956 m. lapkričio 1 d. iki 1959 m. lapkričio 1 d. Tas pakėlimas sudaro bendrą sumą 180,000,000 dolerių, iš kurios 10,816,000 dolerių atitenka Chicagos sričiai.

Kaip raketėriai dirba

Pastaruoju metu valstybinė draudimo direkcija susidomėjo ir pradėjo tyrinėjimą, kas yra tie "draudimo alstovai", kurie lanko asmeniškai ir siuntinėja automobilių savininkams laiškus su paraginimais nedelsiant apdrausti savo automobilį, "kitaip automobilio leidimas nebus išsiųstas". Šimtai automobilių gavę atvirutes su tokiais paraginimais ir užrašais "Important! Call Miss Wynn at ST 2-5145", nurodant, kad ta "Miss Wynn" yra miesto valdyboje, kaip City Vehicle Licence Bureau tarnautoja.

Valstybės prokuroro įstaigoje esama eilė skundų iš žmonių, kurie sumokėję automobilį apdraudę, o kai teko jį gauti, paaiškėjo, jog draudimo firmos jokio įmokėjimo nėra gavusios.

Valst. draudimo direktorius Joseph Gerber pradėjo apklausinėti du privačių agentūrų savininkus, vieną ryšium su "Miss Wynne telefonu", antrą ryšium su panašiu raketu, tik čia vietoj Miss Wynn pavartojamas vardas "Miss Higgins" ir jos telefono numeris Anderson 3-7857, kuri esanti taip pat neva iš "City Vehicle Licence Bureau".

Pirmosios draudimo agentūros savininkas pasiaiškino, kad jis leides savo ofiso įrengimais naudotis keturiems asmenims: Noah Mincer, Alex Weinberg, Joseph Jacobson ir Martin Goldstein, bet jokios Miss Wynn nežina. Antrasis agentūros savininkas paaiškino, kad tokios Miss Higgins visai nėra. "Ji yra nom de plume, suprantate, tai tik vardas. Mes tą vardą vartojame dėlto, kadangi taip lengvai išstariamas..."

Banditai sykį paklausė apiplėšiamųjų prašymo

Du ginkluoti banditai pereitę antradienį apiplėšė maisto krautuvę prie 6651 Archer ave. ir pabėgę tarnautojus uždare atsigyniančiame sandėlyje. Įsiveržę į krautuvę per užpakalines duris tuo metu, kai buvo sušalusi pristatyta mėsa, banditai pradėjo vartyti keturis krautuvės tarnautojus ir mėsos šaldytuvą. "Čia mes sušalsime mirtinai. Temperatūra čia yra 10 iki 20 laipsnių žemiau nulinio", pradėjo prašyti krautuvės vedėjas Schwab. Vienas banditas atsakė: "Mes nenorime nieko mirtinai sušaldyti", ir tarnautojus suvarę uždare sandėlyje.

Schwab vėliau paaiškino policijai, kad iš sandėlio jie galėjo išsilaivinti, bet iš šaldytuvo nebūtų galėję. Patiriantis, jog šaldytuvų firmos planuoja pradėti gaminti šaldytuvus tokius, kad iš vidaus būtų galima budinti. Daug jau atsitikimų buvo, kur maži vaikai žūsta uždarę kambariniuose šaldytuvuose.

Balsuoti apsimoka verta ir reikia

Apskrities teisėjas Otto Kerner, rinkimų komisionieris tarybos prievalda, skatina visus biznierių ateinančių antradienį jungtis į kampaniją, kad rinkimai išeitų ko skaitlingiausi. Juo didesnis balsavimas, juo geresnė ekonomija, jis sako, kadangi rinkimų išlaidos mokesčių mokėtojams mažėja, kai balsuotojų skaičius didėja. Kiekvienas pilietis turėtų turėti galvoje tris priežastis dėlko reikia eiti balsuoti: tai yra ekonomija, patriotizmas ir civilinė pareiga.

Labai daug darbo ir lėšų įdedama į rinkimus: milijonai šiekis spaudos darbų, sąrašų (rekordų) patikrinimas, aptarnavimas 4,083 precinkų rinkimų būstinių mieste ir premiesčiuose ir paruošimas bei apmokymas 24,000 tarnautojų štabo rinkimų pravedimo darbui.

"NAUJENOS" PRANESA TEISINGAS ŽINIAS

TRUMPAI

— Liet. Veteranų Sąjungos Ramovės Chicago skyriaus valdyba šių metų lapkričio 2 d. 2.30 val. Jaunimo namuose (56 gatvė ir Claremont) šaukia skyriaus narių susirinkimą aptarimui svarbių organizacijos reikalų. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Atskirų pranešimų nebus.

Skyriaus Valdyba
● Rudens spalvų grožis žavi kiekvieną, gamtos vaizdai, meniškai perduoti drobėje stebina savo spalvingumu, nors tie vaizdai yra paimti iš mūsų apylinkių. Estetinės dailės atstovo dail. Miko Šileikio apžvalginė paroda, jo 65 metų amžiaus ir 35 m. kūrybos proga, atidaroma spalio 1 d., šeštadienį, 6 val. vak. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont Ave. Čia pamatysime šio dailininko kūrybą, viso per 50 darbų, kuriuose atsispindi spalvingi peizažai, įdomūs portretai ir kiti darbai, į kuriuos kūrėjas yra įdėjęs ir dalį savo sielos.

— Lietuvos Mokytojų Sąjungos Chicagoje visuotinis narių susirinkimas įvyks šį sekmadienį, lapkričio mėn. 2 d. 3 val. po pietų Jaunimo centre 5620 So. Claremont ave. (pusė bloko į rytus nuo Western ave. ir 50 g.). Atskiri pakvietimai nariams nebus siunčiami. Visi nariai su svečiais prašomi dalyvauti, nes bus aptariami labai svarbūs mokytojų reikalai dėl būsimos mokytojų konferencijos. Ponas Dan Kuraitis kviečiamas sutiko parodyti mokytojų filmą iš jo kelionės po Sovietų Sąjungą. Ponia mokytoja Medušauskienė pažadėjo paruošti visiems atsiliepiams mokytojų ir svečių vaizus — kavutę. Iki greitai pasimatysime. Laukiame.

L. M. S. Valdyba
● Teatralų balius įvyks jau ateinančių šeštadienį, spalio 1 dieną, 8 val. vak. Western Ballroom salėje, 3504 S. Western Ave. Salė bus dekoruota rudens motyvais. Nežinoma, bet linksmas ir su staigmenomis programa. Šokių grožio žūrio Akelio orkestras. Gausus baras ir buffet. Daug pamarginimų ir pokštų šokių metu. Skubėkite užsakyti stalukus pas J. Kelečių, 3352 S. Halsted St., tel. CL 4-6964 arba pas Z. Visockienę, 6727 S. Campbell Ave., tel. RE 7-1697.

— Komp. Vl. Jakubėnas baigia rašyti įspūdingą vargonų akompanimentą savo kūriniui "Mano Pasaulis". Šį kūrinių pildys Dainavos ansamblis 1959 m. sausio 11 d. Marijos Aukšt. Mokyklos salėje.

— Valerijonas Šimkus, statybos rangovas, paskyrė \$25 metinę stipendiją vienam Chicago universiteto studentui, lankančiam Aukštuosius Ped. Lituanistikos kursus, kurie veikia prie Chicago Aukštesn. Lituanistikos mokyklos. Mokytojų Taryba p. V. Šimkui už lituanistinio švietimo parėmimą nuosirdžiai dėkoja. Klausytojai Aukštuosius Ped. Lituanistikos kursus dar priimami. Kreiptis šiuo adresu: 7838 S. Green st., tel. VI 6-7624.

— J. Sharkey-Žukauskas, buv. pasaulio bokso meistras, gyv. Epping, N. H., šiuo metu daugiausia laiko praleidžia žuvaudamas. Jam spalio mėn. 26 d. suėjo 56 metai amžiaus, tačiau iš išvaizdos atrodo daug jaunesnis. Chicagoiečiai jį galės pamatyti lapkričio 23 d., kada čia įvyks jo pagerbimui rengiamas banketas.

— Pereitą savaitę mirė LSK Neries reikalų vedėjas Vitolio Litvino motina. Litvinas yra geras sportininkas, gražiai pasireiškęs lengv. atletikos srityje.

— LSK Neries rengiamos stalo teniso varžybos bus pravestos lapkričio 8—9 d. d. Jaunimo namuose.

— Chicago lietuvų krepšinio žaidynės įvyks lapkričio

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

AUTO MECHANIC

Foreign Car Experience

NONE OTHER APPLY

Top Wages for Man Who Knows His Stuff New Car Dealership

SEE A. J. LENTZ

CHAS. TABOR IMPORTS

3800 So. Harlem Ave.

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkų

TVARKINGOS MOTERS, 25 iki 40 metų amžiaus, lengvą namų ruošos darbui. Savas kambarys, vonia ir TV. Yra ir kiti samdiniai. Turi mėti vaikų, taip pat kalbėti angliškai. Saukite (collect) Mrs. Hodes, IDlewood 2-7692

mėn. 30 d. Foster parko pastate. Jas rengia LSK Neris.

— Kandidatų sąrašų į naująjį Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetą (Faską) įteikimo laikotarpis jau įpusėjo. Čikagiečiai irgi buvo užsimoję išstatyti vieną sąrašą, tačiau iki šiol dar nieko konkretaus nepadaryta. Vyr. rinkiminė būstinė yra Hamiltone, Kanadoje.

— Chicago Balso apskrities rengiamas koncertas įvyks gruodžio 6 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje. Čia programą išpildys Varpo choras iš Toronto ir sol. V. Verikaitis.

— Marija Fetingienė, gimusi Borchertikė, gyv. 7202 S. Fairfield Ave., kilusi iš Tūbinės, šilalės, po labai sunkios ligos mirė trečiadienį. Laidotuvės įvyks šeštadienį.

— Braižybos kursų steigiamasis susirinkimas įvyks šį penktadienį 8 val. vak. Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave. Norintieji dalyvauti turės įmokėti įstojamąjį mokesį ir rankpinigius įrankiams įsigyti. (Sk.)

— Jeigu jūs ieškote saugios ir pelningos vietos savo pinigams laikyti, tai geriausia juos pasidėkite senfaisioje lietuvių tautinio bendrovėje "Midland Savings and Loan Association, 4038 Archer Ave., Chicago 32, Illinois. Telefonas LA 3-6719. Midland Savings and Loan Association yra vienintelė lietuvių bendrovė, mokanti aukščiausius procentus. Kiekviena taupymo sąskaita yra apdrausta ligi \$10,000 federalinės valdžios įstaigoje. (Sk.)

Siuntiniai į Lietuvą ir kitur

Pirmas atsitikimas, kad trims kostiumams medžiaga su persiuntimui ir kitomis išlaidomis tik \$39.00. Nepraleiskite šios progos! Atgabėkite savo siuntinius, ir kartu viską išsiųsime. Pas mus gausite visokių tinkamų siuntinių medžiagų ir kitų prekių. Kreipkitės į vedėją Praną Nedzinską.

PARCEL SERVICE

3322 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Tel.: Yards 7-0677

Atdara nuo 9 v. ryto iki 6 val. vak. pirm. ir ketvirt. Nuo 9 v. ryto iki 9 v. vak. (J. Karvelio Prekybos patalpose). (Sk.)

DEMESIO! DEMESIO!

Išsiųsime į Lietuvą ir kitus kraštus Jūsų atneštus siuntinius. Galite ir pas mus nusipirkti įvairių medžiagų ir kitų prekių žemesnėmis kainomis, negu kitur. O taip pat siunčiame per Angliją Jūsų užsakytus siuntinius ir ypač pigiai vaistus. Greitas, nebrangus ir sąžiningas patarnavimas daugeliui žinomoj PATRIA GIFT PARCEL CO., 3305 So. Halsted St. Tel.: LA 3-2021.

Liusės sunkelių krautuvės patalpose. Nuo 9 iki 6. Pirmadieniais ir ketvirt. iki 9 v. v. (Sk.)

A. Kavaliauskas

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį groja Lietuvių Auditorijos orkestras, muziko V. Jančio vadovaujamas. Jaunimas ir senimas kviečiami praleisti savaitgalio vakarus prie šokių muzikos. 3133-37 SO. HALSTED ST. VI 2-6172

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavinimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimai.

Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANASKAS, prezidentas

2202 W. Cermak Rd. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PENSININKAMS puiki proga! 4½ akro derlingos žemės, dviejų butų po 5 kamb. namas. 2 karų garažas. Įmokėti tik \$5,000. Savininkas duos paskolą. B. Liskus.

3 BUTAI po 4 kamb. netoli 54-tos tarp Damer ir Wood. Gražus mūras. Gazo šildymas. Garažas. \$23,000. A. Reklaitis.

5 KAMBARIŲ 3 metų mūr. namas su 3 miegamais, geroje susisiekimo vietoje. Šildymas alyva. Naujas garažas. \$21,500. A. Katilius.

UŽ \$40,500 pirkite namą, kuris Jums neša mėn. \$610 pajamų. Yra 4 butai ir biiznio patalpa. Brighton Parke. A. Sirutis.

2x6 KAMB. Marquette Pk. Autom. šildymas karštu vandeniu. \$29,000. B. Liskus.

5 BUTAI IR TAVERNA Brighton Pk. Gazo šild. \$25,500. A. Reklaitis.

6 METU 4 kamb. mūr. artai Marquette Pk. Dar 2 kamb. galima įrengti viršuj. Gazo šildymas. 2 karų garažas. \$20,900. A. Katilius.

2 GRAŽUS SKLYPAI, kiekvienas po ½ akro, gražioje vietoje Oak Meadow. 1 mylia iki geležinkelio stoties. Greitai auganti vieta. Už 2-3 metų sunku bus gauti sklypa. A. Sirutis.

MARQUETTE Pk. 3 aukštų mūr. 2 karų mūr. garažas. Pajamų mėnesiui \$220 ir savininkui 5 kamb. butas. \$31,000. B. Liskus.

1 METU SENUMO puikus, modernai įrengtas, 5½ kamb. mūr. bungalov, tik 3 blokei ir pietus nuo Marquette Pk. Ypatinai patogus kambarys.

P. LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET

Visi telefonai: WALbrook 5-6015

PIRKITE ir parduokite savo nekilnojamąjį turtą per mūsų įstaigą. Naudojkitės mūsų teisingu patarnavimu.

TALMAN REALTY SALES

2625 West 71st St. Chicago 29, Illinois REpublic 7-9400

Perkant ar parduodant nuosavybę per mūsų įstaigą Income Tax patarnavimas veltui.

MARQUETTE PARK CENTRE

TVARKINGAS 5 KAMB. medinis, yra rūšys, šildymas gazu, garažas. \$14,300

MŪRINIS namas, du butai, 7 ir 3 kamb., šildymas karštu vandeniu, mūro garažas.

MŪRINIS BUNGALOW, 5 kamb. ir butukas su baldais rūšyje, šildymas alyva, garažas, nauja geležinė tvora. \$19,700.

MŪRINIS, 2 po 5, centrinis šildymas karštu vandeniu gazu, 30 pėdų lotas, 2 auto garažas. \$26,500.

MEDINIS APKALTAS ant platus sklypo, naujai dekoruoti 2 butai, 5 ir 4 kamb. Centrinis šildymas, yra rūšys ir garažas. Vertas \$15,900.

SEPTYNIŲ METU, 5 kamb. mūr. nie. Išklotas sausas rūšys, šildymas gazu, geležinė tvora, mūro garažas. \$20,500.

GRAŽUS 5½ kamb. mūr. alyva, karštu vandeniu šildymas, rūšys, 2 auto garažas. \$16,800.

APARTMENTINIS mūras, 4 po 5, geros pajamos. \$35,000.

DIDELIS MAISTO KRAUTUVĖ ir 6½ kamb. butas mūriniame name, yra garažas, visi krautuvės įrengimai ir prekės, geras biznis. \$23,000.

MODERNUS NAUJAS mūrinis, puošnus 5 kamb. butas ir 3 įrengti kambariai sausame rūšyje; garažas, Evergreen Parke. \$24,000.

BRIGHTON PARKE MŪRINIAI

DVIPLATIS, 2 po 6, centr. šild. \$16,200.

DVIPLATIS, 5 ir 6 kamb., 2 auto garažas. \$16,000.

K. VALDIS

REAL ESTATE

2655 WEST 69th STREET

REpublic 7-7200 arba REpublic 7-8534

MŪRINIS 8 butų po 4 kamb., stokeris, 75 pėdų sklypas, arti Marquette Pk. \$7,500 metinių pajamų, mažos išlaidos, gerai užlaikytas namas.

Mūrinis 7 butų ir krautuvė, gražus kampanis namas, 1 didelis butas, visi dideli kamb. \$8,952 pajamų ir metus. Mūrinis 5 butų, stokeris, moderni virtuvė ir vonios. Tvirtas ir švarus namas.

Mūrinis 3 butų, 6-4-3 kamb. 50 pėdų sklypas, 4 auto garažas, šviesių plytų, gražios išvaizdos. Įmokėti \$7,000.

Mūrinis 3 butų po 4 kamb. Geros pajamos, arti susisiekimo. Šeštadienį dirbame visą dieną. Turime daug ir gerų namų, parpiuname paskolas geriausiom sąlygom.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE

2737 W. 43rd St. CL 4-2390

NORINTIEJI PARDUOTI ar pirkti nekilnojamąjį turtą, kreipkitės į aktyvią ir rezultatus duodančią įstaigą. Pasitarkime mūsų namų sąrašą, iš tikrinsite gerai pirkiniais.

BELL - VARPAS

Real Estate, Insurance, Notary Public

5916 SO. WESTERN AVENUE

Prospect 8-2233

Bet koki nekilnojama turtą greitai parduosi ir teisingai pirkti tiktai per mūsų įstaigą. Parūpiname paskolą, ir rašome visokeriopai apdrauda. Veikia Notariai.

NORVILA

2600 West 59th St. PProspect 8-5454

RIVERSIDE — specialia 4 kambarių, padidinama rezidencija; rūšys, pastogė, didelis sklypas. Furnas alyva šildymas. \$15,900 — \$4,000 įmokėti. Svoboda, 6013 Cermak. BISHop 2-2162

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavinimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimai.

Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANASKAS, prezidentas

2202 W. Cermak Rd. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PENSININKAMS puiki proga! 4½ akro derlingos žemės, dviejų butų po 5 kamb. namas. 2 karų garažas. Įmokėti tik \$5,000. Savininkas duos paskolą. B. Liskus.

3 BUTAI po 4 kamb. netoli 54-tos tarp Damer ir Wood. Gražus mūras. Gazo šildymas. Garažas. \$23,000. A. Reklaitis.

5 KAMBARIŲ 3 metų mūr. namas su 3 miegamais, geroje susisiekimo vietoje. Šildymas alyva. Naujas garažas. \$21,500. A. Katilius.

UŽ \$40,500 pirkite namą, kuris Jums neša mėn. \$610 pajamų. Yra 4 butai ir biiznio patalpa. Brighton Parke. A. Sirutis.

2x6 KAMB. Marquette Pk. Autom. šildymas karštu vandeniu. \$29,000. B. Liskus.

5 BUTAI IR TAVERNA Brighton Pk. Gazo šild. \$25,500. A. Reklaitis.

6 METU 4 kamb. mūr. artai Marquette Pk. Dar 2 kamb. galima įrengti viršuj. Gazo šildymas. 2 karų garažas. \$20,900. A. Katilius.

2 GRAŽUS SKLYPAI, kiekvienas po ½ akro, gražioje vietoje Oak Meadow. 1 mylia iki geležinkelio stoties. Greitai auganti vieta. Už 2-3 metų sunku bus gauti sklypa. A. Sirutis.

MARQUETTE Pk. 3 aukštų mūr. 2 karų mūr. garažas. Pajamų mėnesiui \$220 ir savininkui 5 kamb. butas. \$31,000. B. Liskus.

1 METU SENUMO puikus, modernai įrengtas, 5½ kamb. mūr. bungalov, tik 3 blokei ir pietus nuo Marquette Pk. Ypatinai patogus kambarys.

P. LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET

Visi telefonai: WALbrook 5-6015